

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vilákon postai szétküld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 "	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 8 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 6 " | Nyilttér sora . . . 20 "

Szerkesztőség:

Az arad-cesanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadjunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Pártviszonyok.

— Saját levelezőnkől. —

Budapest, május 20.

Ide s tova vége a parlamenti sasionak. Időre, órára megpihennek a muló szenvedélyek s az állandó izgalom helyet ad a reflexióknak, melyre változatosabb, gazdagabb anyaggal az iméntinél alig szolgált még ülésszak.

A reflexiók legiojából jogos önértettel lép előtérbe az ülésszak összes mozgalmainak kerete: a Wekerle-kormány féléves multja. Szerény idő. Alig-alig annyi, hogy számottevő legyen egy ország történetében, amelynek figyelemre méltó mozzanatai sokszor csak évtizedek, vagy éppenséggel csak századok során domborodtak ki. És mégis. Ez a féléves mult kérkedve tart igényt arra, hogy a nemzet számon vegye s nincs oka, hogy kitérjen az objektív, bár még oly szigorú bírálat elől sem.

Igaz: izgalom, forrongás bőséggel irvák lapjaira, de hiszen mely mozgalmas, mindenek fölött pedig alkotó korszak az, mely izgalom és forrongás nélkül mulott el az emberektől? Hiszen a felszínre vetett eszméknek, a haladás minden újításának izgalom és forrongás a melegágya és izgalom, forrongás a tisztító tüze. Kétség telenül a legtöbbször a fejlődésnek ezekről a mellékeiről szives-örömet lemondanánk, de mert akarjuk a fejlődést, elviseljük ezeket is. A nap éltető sugáraiért megbocsátjuk a senyvesztő, fakó árnyat, amely pedig mindenha karöltve jár a sugárral.

A féléves kormány duzzadó erővel lépett sorompóba s az imhol lezajló ülésnek végén erőben, önértetben meggyarapodva gondol féléves multjára. Erőben is, önértetben is. Mert az ő ereje az, ha megmozgatja egy ország közvéleményét és gyarapodhatik önértetében, ha annak a közvéleménynek józan nagy többségét megnyerni tudta magának. Ezt az igazságot támadja ugyan a sötét reakció kétségbeesett vészkiáltása, de ez a vészkiáltás is csak annak az igazságnak bizonyítása. A mérközésben rendszerint nem az erős az, aki hangulatot csinál és soha sem az haragszik, aki tudatában van ügye igazságának.

A szabadelvű törekvések szabadelvűségének legjobb bizonyítéka, ha Pálffy Móricz vonja azt kétségbe. És e törekvések győzelmére ismét csak a legbiztosabb jel, ha a liberális áramlat, a haladás ellen emelt barrikádokon ugyanaz a Pálffy Móricz jelenik meg rozoga, petyhüdt testtel, aki ifjonti erővel sem a magyarok ügyét szolgálta. Am ügyünk az ő ifju erejének dacára sem bukott el. Es vajjon most buknek el az igaz ügy, amidőn már csak megsugorodott inakkal, kiaszott és korhadó homlokkal támadja?

A sötét zugolyokból előhozakodó reakció legyen áldva érte: a szabadelvűpárt áll. Es nem csak úgy, mint összekötött kéve s hogy szétomoljek ellenállhatatlanul, amint lazulna a pártkötelék. Oh nem! főnkölt elvek ereje tartja együtt és az a hatalmas erő tette, hogy a reformáció első föllüktetésétől megtámolyodott elemek tartózkodás nélkül, és mint csak a legutóbbi megpróbáló zavargások bizonyították, teljes odaadással tértek meg ismét.

Egy-két hivatásos jellegű éppen hivatásánál togra még tartózkodó. De mit aggodnánk miattuk, ha maga a függetlenségi párt járt legelől a példával és párt-határozattal deklarálja, hogy lelkiismereti konfliktus esetében még azok a sarkalatos elvek is nyílt kérdést képeznek?! Ennek az egy-kettőnek lelkiismereti aggodalmát fölös számmal pótolják az ellenzéki pártkötelékből fölszabaduló liberálisok. Nem is szólva arról, hogy minő rengeteg erő az egy kormányprogramra nézve, ha sarkalatos elvei éppen az ellenzéki sorokat bontja meg a leghatalmasabban.

Szóljunk a disszidens ellenzékéről egyenként is? Szinte egészen felesleges, ha utalunk a purosok két fájának, Tibádnak és Atzélnek megjuhászodására. Igaz, a legutóbbi fogas szavazások egyikénél az utóbbi távol volt. De az volt távol, aki korábban demonstrált szavazatával, melyet alkalomról-alkalomra a kormányval szemben vetett latba. Mekkora megfoghatósága lehet az régi álmainak, hogy egyáltalán tudott — távol lenni!

Az elvek ereje mellett nem utolsó kapocs a szabadelvű pártban a bomlás, melytől a függetlenségi párt sajog és jajgat. Es az a visszataszító lavirozás sem, a melyben az Apponyisták igaz jezsuitizmussal leledzenek! Hiszen pillanatról-pillanatra megalkuvásra kész önzésük immár annyi fagyos refus-t kapott és még sem apadt ki. Most ugyanazzal fenyeget Apponyi:

— Majd jön a leszámolás órája!

De hát azt is ismerjük. Mondta ő ezt már Tisza Kálmánnak is, aki még azután is hét évig volt az ország élén. Es mondta már Wekerlének is, ám elfeledett leszámolni, amint édes álmaiban a fuzió ördöge kezdte kísérteni.

Most szerencsétlenségére az az ördög — alszik. Azért tenyeget. De majd felébred ismét s akkor a nemes gróf újra — megsimul.

*

Apropos, nemzeti párt!

Ezek a jó urak nagyon furán vannak. A tanítói javaslatot nagyon megfenyegették, s a harmadik olvasásra leszavazással rémitették a világot, ha az ő 400 frtos minimumát nem fogadják el. A leszava-

zás elmaradt, pedig nem is fogadják el a 400 frtot. De nemcsak hogy leszavazás nem történt, hanem Hock János, a pap, ex offo nem átallotta úgy megdicsérni Csákyt nyílt ülésben, hogy ez beleröstelkedett.

— De hát mi az én bűnöm? — töprengött Csáky Hock himnuszának a halatára.

Semmi. Csak mert elfogadott néhány a pró módosítást, ettől fölébredt ismét a fuzió ördöge s jó ideig kísérette is a habarékot újra.

Az óta ismét haragra fordult az indulatjok. Wekerle az elevenükre tapintott: ez a változás magyarázata. Es ismét nagyra vannak, aminek újra más oka is van. Zichy Jenő gr. hozzájuk szegődött.

Hát végre van egy — kegyelmes ur is a habarékban. Es a jámbor habarék még azt hiszi, hogy ettől az egytől könnyen megterem benne — a többi kegyelmes titulus is! Ami engem illet, hajlandó vagyok inkább a közmondásban hinni, amely azt tartja, hogy — sok lud disznót győz. Semmint az egész habarékból kegyelmes, sokkal hamarabb lesz ebből az egy kegyelmesből is — habarék. Ha ugyan kezdettől fogva nem az volt!

Egyébként szeretném tudni, hogy miért vannak a jezsuiták olyan nagyra Zichy Jenő gróffal? Azért talán, mert hozzájuk ment? Hiszen tudhatnák, hogy Wekerle formalisan kidobta Zichyt a delegációból. Zichy ugyan meginterpellálta:

— Mért hagyatok ki?

— Mert . . . mert a párt nem szenvedhet, volt Wekerle rövid, de annál jelentősebb felelete.

Már pedig, én édes istenem, ha valakit valahonnan kidobnak, csak el kell mennie — v a l a h o v á !

*

A függetlenségi pártról nem szólok. Olyan nagy benne a bomlás, hogy beszél az helyettem bőséggel.

*

Az Ugron-pártról sem. Ez viszont olyan csipetnyi, hogy kár — a papírért.

*

Egyébként: minden olvasónknak kellemes ünnepet!

Belföld.

A delegáció előértekezlete.

A közösgyi országos bizottság tagjai tegnap délután 4 órakor a képviselőház I. osztályu termében összegyűltek, hogy a szokásos alakulási előértekezletet megtartsák. Az értekezleten a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök volt jelen. Az elnöki széket Nákó Kálmán gróf korelnök foglalta el, a jegyzői tisztet Szára István gróf korjegyző vezette. Első sorban az elnökség alakult meg, és pedig elnökké Andrásy Aladár gróf, alelnökké Széll K. jelöltetett

ki; jegyzőkké Hegedüs Sándor, Münnich Aurél, Rudnyánszky József báró, háznagygyá ifj. Wodianer Albert báró jelöltetett. Ezután megtörténtek a kijelölések az albizottságokba; és pedig:

költségvetési albizottság: Rudnyánszky József b., Szerb György, ifj. Wodianer Albert b.;

naplóbiráló albizottság: Cziráky Antal gróf, Kubinyi Arpád, Kussevits Szvetozár, Rudnyánszky József báró;

tengerészeti albizottság: Batthyány Lajos gr., Bethlen Odön gróf, Daniél Ernő, Erdődy István gróf, Huszár Károly báró, Kubinyi Arpád, Kussevits Szvetozár, Pallavacini Ede örgr., Rakovszky Géza, Zichy Agost gr.;

pénzügyi albizottság: Bohus Zsigmond, Dókus Ernő, Fluger Károly, Francisci Henrik, Hankányi Frigyes, Kiss Pál, Schusztér Konstantin, Szerb György, ifj. Wodianer Albert b.;

külsügyi albizottság: Abrányi Kornél, Andrássy Tivadar gr., Apponyi Albert gr., Beksics Gusztáv, Brankovich György, Csernatony Lajos, Czrnkovich Miklós, Falk Miksa, Fenyvessy Ferencz, Gyurkovich György, Jókai Mór, Károlyi István gróf, Nikolits Fedor gr., Szapáry Géza gr., Szécsen Antal gr., Sztáray István gr., Tisza Kálmán;

hadügyi albizottság: Apponyi Lajos gr., Bolgár Ferencz, Busbach Péter, Cziráky Antal gr., Hegedüs Sándor, Horánszky Nandor, Keglevich István gr., Lukács Antal, Münnich Aurél, Nákó Kálmán gr., Nopcsa Elek b., Nyáry Béla b., Pávics Armin, Pulszky Agost, Rohonczy Gida, Rudnyánszky József b., Széll Kálmán, Sztáray Antal gr., Ugron Gábor, Zichy Nandor gr.

Ezután megállapított, hogy az első ülés május 25-én, csütörtökön délután fél 5 órakor lesz. W e k e r l e Sándor miniszterelnök bejelenti, hogy a király ő felsége 27-én szombaton délnél fogadja az országos bizottság tagjait. Ezzel az értekezlet véget ért.

A vármegyék felirata.

A kormány egyházpolitikai programja tárgyában számos felterjesztés érkezett, mint tudva van, a képviselőházhoz a vármegyék és városi törvényhatóságok s községek részéről s egyesek kisebb nagyobb csoportjának aláírásával. Valamennyi törvényhatósági felterjesztés, mely a mai napig a képviselőházhoz érkezett, melegen pártolja az egyházpolitikai programot, ellene csak az egyes községbeli férfiak, a s z o n y o k és gyermekek aláírásával ellátott, jobbra a felvidéki községekből származó néhány kérvény nyilatkozik. A képviselőház kérvényi bizottsága, melyhez a felterjesztések előzetes tárgyalásra utasítva

vannak, bevárja az összes törvényhatósági felterjesztéseknek a házhoz való beérkezését s az ősszel együttes jelentést fog az összes idevonatkozó feliratokról és kérvényekről benyújtani.

Az arad-csanádi egyesült vasutak közgyűlése.

I.

Nem remélt részvétel mellett folyt le tegnap délelőtt az arad-csanádi egyesült vasutak kilenczedik évi közgyűlése. Nemcsak helyben, de a meglehetősen messze vidéken lakó részvényesek is eljöttek a központba, hogy szavazataikat érvényesíthessék.

A közgyűlésnek kétségkívül kiváló érdeket kölcsönzött Boros Beni, a fáradhatatlan ügybuzgalmu vezérigazgató abbeli kérése, hogy a részvénytársaság a vele kötött írásbeli szerződést mondja fel, miután ő a reabizott terheket — melyeknek elvégzéséhez ifju erő kell — immár saját véleménye szerint végezni nem bírja.

A részvénytársaság általánosán tisztelt és szeretett elnökének amaz óhaja megdöbbenette mindazokat, kik az arad-csanádi egyesült vasutak emelkedését, utóbbi években pedig csaknem rohamos haladását, s ezzel kapcsolatban Boros Beni önfeláldozó, fáradhatatlan munkálkodását látták.

A közhangulat egyöntetűleg nyilatkozott meg a vezérigazgató mellett, kit a terembe lépésekor, majd szép beszéde után hosszantartó éljenzéssel és tapssal üdvözöltek.

Egyebekben a közgyűlés a tárgysorozat szűk medrében folyt le, csaknem hozzászólás nélkül fogadtatván el az igazgatóság javaslata is. Az ülés lefolyásáról adjuk a következő részletes tudósítást:

II.

A t z é l Péter elnökle alatt jelen voltak: Bohus Zsigmond, Bohus László, Bohus István, Végh Aurél, Juhász Bálint (Mezőhegyes), Szathmáry Gyula, Lonovics József, Maskó Sándor, Major Miklós, Boros Beni, Nachtnébel Odön, Vásárhelyi Béla, Vásárhelyi László, Purgly János, Urban Iván, Neufeldt Károly, Szeberényi Andor, Zaelénszky Róbert gróf, Solymossy Lajos, Vargassy József, Bodányi Odön, Steinitzer József, Dániel László, Ormos Péter, Weidenfeld Lajos, Rázel István, Hegedüs László, Szathmáry János, Szathmáry Béla, Fischer Adolf, Borsos Lajos, Schreiber Sándor, Török János, Petrár János.

Elnöklő A t z é l Péter üdvözölve a nagyszámban megjelent részvényeseket, konstatalja, hogy 22,770 részvény deponálásával megjelent 40 részvényes, 19,650 szavazatot képviselve, s így a közgyűlés az alapszabályok értelmében határozatképes lévén, azt megnyitottnak nyilváníja.

B o r o s Beni vezérigazgató olvassa

a részvénytársaság üzleti számláit, melyekből kitűnik, hogy ez évi össze bevétel 1.155,382 frt 62 kr, ennek ellenében a kiadás 659,703 forint 04 kr, így üzleti többlet 495,629 frt 58 kr.

Több felszólalás után a kinyomatott évi jelentés felolvasásának elmellőzésével Boros Beni vezérigazgató az igazgatóság következő indítványát olvassa fel.

„Az igazgatóság jelentése az azzal betervezett összes okmányokkal együtt jóváhagyó tudomásul vétetik.

Elfogadtatik egyúttal az igazgatóságnak e jelentésben foglalt, az 1892. évi 495,629 frt 58 kr o. é. üzleti felesleg, valamint 1891. évről fennmaradt és új számlára átvitt 3302 frt 21 kr o. é. hovaforrása tárgyában betervezett indítványa, és egyúttal felhatalmaztatik az igazgatóság hogy az elsőbbségi részvények 1894. évi január hó 2-án esedékes ideiglenes szelvényét az 1893-ik évi üzleti feleslegből 3 irrtal kifizesse, illetve beváltsa.

Továbbá felhatalmaztatik az igazgatóság, hogy az engedélyokmányok egyesítésére vonatkozó ügyet az eddigi tárgyalások alapján véglegesen rendezze, — továbbá, hogy a részvénytársaság rendelkezésére álló összegeket és értékeket a legjobb belátása szerint elhelyezze és értékesítse; abból a vasuthálózatnak kiterjesztése, kiegészítése és javításához szükséges kiadásokat és a forgalom emlésére irányuló hasznos beruházásokat eszközölje, és ezzel kapcsolatosan a vasut mentén ipar- és bányavállalatokat létesítsen és végre hogy a mezőhegyes-orosháza-szarvasi vasutvonalnak, a borossebes-menyházi vasutnak, a gurahoncz-nagyhalmagy-brádi vasutvonalnak és más a vasuthálózattal kapcsolatosan tervezett, — ennek forgalmi körébe benyuló — újabb vasutvonalnak létesítése és üzletkezelésbe vételéhez szükséges intézkedéseket az e jelentésben jelzett irányban megtegye.

Végre elfogadtatnak és jóváhagyatnak az erdősegek kihasználására és ingatlanok megvételére nézve Neufeld Károly urral kötött és 1893. évi február 27-én és márczius 31-én kelt szerződések és meghatalmaztatik az igazgatóság hogy ezen, a közgyűlés jóváhagyásának fenntartásával kötött szerződések végrehajtására szükséges további teendőket legjobb belátása szerint teljesítse, a közgyűlés jóváhagyására vonatkozó záradékot pedig a szerződésre reavezettetvén, azt a gyűlés elnöke és jegyzője által aláíratassa.

Ez indítványt a közgyűlés hozzászólás nélkül jóváhagyta.

A felügyelő-bizottság jelentése tudomásul szolgált s a közgyűlés a felmentvényt megadta.

S z a t h m á r y Gyula örvendve ad kifejezést ama tapasztalatának, hogy a vasut-részvénytársaság a valóban páratlan szakértelmű vezetés alatt évről-évre folytonosan gyarapodik s úgy a közgazdasági, valamint a közlekedési érdekeket céltudatos előretöréssel emeli s éppen e szempontból kiindulva indítványozza, hogy a közgyűlés úgy az érdeműs igazgatóságnak, valamint a fel-

T A R C Z A

— Május 21. —

A h é t r ő l.

— Krónika versben. —

A parkok nyíló, zöldelő
Sudári közt bolyongok,
Nézem a nyüzsgő népeket,
A pillét, a csapongót.

Hűvös szellő suhanva száll
Oly éles, szinte karczol,
— S el-eltűnökös hosszasan.
A számos emberarczon.

Egyik komolyan küzködik
A kapcsos bibliával,
Telefon-Hirmondóra lép
A mindenség urával.

Óvattal lépked föl, s alá
A kavicsolt porondon,
Ábrándjait hosszú, hegyes
Fütyömmel el nem rontom.

Ájtattal olvas még tovább,
Amig valóra ébreszt:
— Belül a könyv Paul de Kock
S künn a kereszt — kísértet.

Önkéntelen Apponyi jut
Elkőborló eszembe;
Midőn egy uri dáma jő
A bibliással szembe.

Hosszu arczán a fájdalom
Megtört sugára látszik,
Apró keze egy rózsaszín
Napernyőskével játszik.

Révetegen keres szeme
Egy bobitás virágot,
Majd megpillantva ellebeg,
Mint, ki már sokat látott.

Bizonynyal egy Madonna lesz,
Egy századvégi példány, —
Pedig csak egy hoppon maradt
Barázdaképü — vénlány.

Nem is zárdába vágyik ő,
E kort hogy félreértse,
Inkább egy szép bajuszu, fess,
Telierszenyü — férjre.

Önkéntelen eszembe jut
A p p o n y i, az a vén lány,
Ki férjére, a vérpiros
Bársonyszékére rég vár.

Egy megtört agg is vánszorog
Fejét előre hajtva,
Csuzos testét megtörte az
Ezerféle nyavalya.

Nehéz hörgés fullasztja el,
Alig kap cseppnyi léget,
De a tavasz szellőtől
Csak új életre ébred.

Ismét csak a jezsuiták
Vezére tűnt előmbé,
Megtetesülve láttam őt
A közelgő jövőbe.

Beteges áram, melyben usz'
Most meg már fulni is kezd,
Nem szivja be az új érat,
Amely életre ébreszt.

Beteges ur, jezsuita,
Légy liberális párti,
Meg van a lég, a biblia
A rég óhajtott párti.

Felébredtem. álom vala,
De mert az álmok csálnak,
Maradj mi vagy, s eredj tovább
Kemény fejjéddel falnak.

Kozák Manó.

ügyelő-bizottságnak jegyzőkönyvi elismerést szavazzon meg.

A közgyűlés tárgysorozatának 2-ik pontja volt 3 igazgatósági tag kisorsolása és ezek helyeinek, valamint elhalálozás folytán egy igazgató megürit helyének választás utáni betöltése.

A kisorsolt P u r g l y János, S a l a c z Gyula, N e u f e l d t Károly részvényeseket, valamint K u t s i n s z k y Pál berlini bankárt és részvényest újra egyhangulag választották meg.

A felügyelő-bizottság tagjainak választása, mint a tárgysorozat 3-ik pontja, került ezután elintézés alá. Megválasztottak: V a r j a s s y József elnök, K o h á n y i Mór és H e i n r i c h Sándor, D á n i e l László pedig felügyelő-bizottsági póttaggá.

Az igazgatóság indítványa a társulat ügyeinek továbbvezetése tárgyában volt kétségkívül a napirend legérdekesebb pontja. Mielőtt ennek tárgyalását megkezdették volna, B o r o s Beni vezérigazgató, tudva azt, hogy ez alkalommal saját személyiségéről lesz szó, távozik az ülésteremből. Ennek megtörténte után S z a t h m á r y Béla olvassa az igazgatóság lendületes hangú jelentését B o r o s Beni vezérigazgatónak ama kérelmére vonatkozólag, hogy a vasutársaság a vele kötött szerződést mondja fel.

A jelentés igen meleg hangon emlékezik meg B o r o s Beninek eddigi, csaknem váratlannak mondható munkálkodásáról, s többek között azt mondja, hogy csakis az ő erős akaratának és kiváló tehetségének köszönhető, hogy a kezdetben csekély vállalat nem várt eredményekre vezetett. B o r o s Beninek a folyó évi április hó 16-án előterjesztett kérelmét az igazgatók minden tagja megdöbbenéssel vette tudomásul. Kérelmét megrongált egészségével, mandátumának s egyéb üzleti összeköttetésének összeférhetlenségi esetével támogatja. Az utóbbira különösen nagy súlyt fektet, miután el akarja kerülni még látszatát is annak, mintha ő a saját ügyeit a vasut érdekéivel távolról is kapcsolatba öhajtana hozni. Igéri azonban, hogy mint az igazgató-tanács tagja, éppen olyan ügybuzgó munkálkodást fog kifejteni mint eddig, s a társulat érdekeit a jövőben is épp úgy szíven fogja viselni, mint eddig. A végkielégítésre is csak azon esetben reflektál, ha 5 évi időközön belül teljesen munkaképtelenné válnék.

Az igazgatóság azonban meg van győződve, hogy ama tisztet, a melyet B o r o s Beni ez ideig megczafolhatatlan hűséggel, fényesen, a részvénytársaságnak óriási anyagi és erkölcsi sikert biztosítva viselt, a jövőben is csak egyedül ő képes a társulat ügyeinek megfelelőleg betölteni.

Az igazgatóság tehát, méltányolva B o r o s Beni vezérigazgatónak a vasut felvirágoztatása körül tett elévülhetlen érdemeit, kijelenti, hogy teljes és rendíthetetlen bizalommal viseltetik a jövőben is irányában, s nem csak hogy nem tartja az általa viselt tisztsegeket a vezérigazgatói állással összeférhetetlennek, sőt ellenkezőleg, azokat a részvénytársaság érdekében kívánatosnak és hasznosnak. Felkéri tehát B o r o s Benit, hogy egészségének helyreállítása után vezesse továbbra is a vállalat ügyeit. Együttal kéri az igazgatóságot a közgyűlést, hogy e bizalmi nyilatkozatot egyhangulag vegye tudomásul. (Általános, hosszantartó éljenzés.)

V a r j a s s y József szerint a mai közgyűlés legfontosabb tárgya volt az, a melyet az előbb intéztek el. Az igazgatóság, mely legjobban látja B o r o s Beni tevékenységét, csak kötelességet teljesített, midőn a fennebbi nyilatkozatot megtette. Maga részéről szívből örvend, hogy a nagyszabású vállalatélén B o r o s Beni üdvözölhetjük.

A rövid beszéd után a vezérigazgatót küldöttség vezette a terembe, hol a jelen voltak az érkezett lelkes ovációk tárgyává tették.

Az éljenzés lecsillapulta után B o r o s Beni kér szót. Kijelenti, hogy ő nem vágyódott soha a dicséretnek után, s valahányszor a közgyűlés jegyzőkönyvi elismerésekkel tisztelte meg, szinte zavarba jött, mert nem tudta önmagában eldönteni, vajjon megérdemelte-e azt. Jelenleg sem volt célja, hogy bizalmi nyilatkozatot csikarjon ki, de mert több oldalról beszéltek az ő általa viselt összeférhetlen állásokról, kötelességének érezte az ügyben fellépni. A részvénytársaságok célja, hogy elsősorban a részvényeseket kielégítse. Ez azon-

ban több irányban történhetik. Világszerte az a nézet, hogy az ily vállalatok akkor felelnek meg az igényeknek, ha lehetőleg magas osztalékot adnak. A vasut-társaságoknál azonban nem csak ez a feladat; kell hogy egyéb czél is vezérelje a tetteket. Ez a vállalat, mely most már meglehetősen elterjedtségnek örvend, és kulturális czélokot is képvisel, e hivatásában kell, hogy mindenikben felköltse az affóltt való ítélkezést és bírálatot, miként felel meg e céljainak? A terjeszkedés és előrehaladás azonban oly dolog, melyet áldozatok nélkül el nem érhetni s melynek folyamán az ember igen gyakran ellentétbe jön az osztalékos részvényesek időleges érdekeivel. Ez a vasut-társaság a társadalomban előkelő helyet foglalt el, sőt szerepelt a tágabb körű politikában is, s midőn üzletileg kedvező eredményre jutott, igyekeznie kellett arra, hogy közvetlenül a kulturális czélok szolgálatába is szegődjék. Ez természetesen megnehezíti az ügyek vezetését. Mert ha egy társaság magasabb érdekeket is képvisel s nem csak lokális, de tágabb körű vidékek emelkedését is czélozza, ha megfelelt is részvényesei szűkebb körű igényeinek, önkéntelenül bírálatra hívja fel ugy az érdekelteket, mint a dolgok haladását figyelemmel kíséző nagy közönséget is affelől, vajjon a másik irányban is elég lett-e téve. S miután ez a társaság vindikálhatja magának azt, hogy jelen körülmények között ő igen is mindkét irányban szolgálatokat tesz, és így erőteljes vezetésre van szüksége, elodázhatatlannak tartotta multkori kijelentésének megtételét, mert egy részvénytársaságnál nélkülözhetetlen kellék, hogy az intézőség működésbe a részvényesek egyhangú tetszésével találkozzék. Ő tehát a nyilatkozattételt időszerűnek tartotta. Hogy az ügygyel saját személye is kapcsolatos, azt a dolog természete hozta magával. Véleménye szerint az ügyek vezetésére ifju erő szükséges, s miután ő egészségére való tekintettel azok továbbvezetésére kellő erőt nem érzett magában, nem tudta volna elviselni, hogy oly dolgok — és pedig nagy dolgok — keresztülvitelére, vezérlésére vállalkozzék melyeknek megfelelni fizikai ereje elégtelen. Most azonban, miután a közgyűlés bizalmat helyezett további működésébe, kötelességének tartja annak akarata előtt meghajolni és állását a jövőben is megtartani. (Általános, lelkes éljenzés; felkiáltások: Éljen B o r o s Beni! Szónokkal sietnek többen kezét szorítani.)

A t z é l Péter elnök ezután megköszöni a részvényesek szives megjelenését, s ama reményének adva kifejezést, hogy a jövő üzletév sem fog az idei mögött maradni, a gyűlést bezárja.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 758.5 mm., délután 2 órakor 757.2 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 17.9, délután 2 órakor C° + 20.5. Szél iránya és erse: reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor DN. 6. Felhőzet: reggel borult, hajnalban esik, délután borult, dörgött, esik. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 21. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Helyenként csapadék. — Zivatarok.

Tanügy.

Meghívás.

Arad szab. kir. város községi iskolaszéke f. évi május hó 25-én, azaz csütörtökön délután 4 órakor a városház emeleti kis termében rendez havi ülését tartja, melyre a t. iskolaszéki tag urak ezennel meghívotnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. özv. R e i n e r Mórné aradi és Z s i d e k József bánati lakosoknak kérelmére iskolába járó gyermekek után esedékes II-ik félévi tandíjnak elengedése iránt.

2. A kiküldött bizottság véleményes-jelentése a Templom-utcai iskola épületében lévő fűtési rendszernek megváltoztatása iránt.

3. Az óvodák felügyelő bizottságának előterjesztése, a bizottságtól négy nőtagnak be- választása iránt.

4. Ugyanannak előterjesztése a Gájkül-városban lévő községi óvodának a meleg időszak tartamára nyári menedékházzá való átalakítása iránt.

5. Ugyanannak jelentése hogy a magán-óvodák közül háromnak helyisége a gyermekek létszámához mérten nem elég tágas.

6. Az elnök előterjesztése R ó t h testvérek helybeli szállító czéggel szemben a kikötött kötbér alkalmazása iránt.

7. Az iskolafelügyelő jelentése a jelen iskolai évben befolyt könyvtár és szertárdijáról és azoknak mikénti felhasználásáról.

8. Az iskolafelügyelő előterjesztése a jelen iskolai év végével megtartandó évi záróvizsgálatok sorrendjéről s az azokra kiküldendő vizsgálati biztosokról.

9. Az iskolafelügyelő jelentése az iskolamulasztásokról.

Aradon, 1893. évi május hó 20-án.

Salacz Gyula s. k.
kir. tanácsos, iskolaszéki elnök.

H I R E K.

Május 21. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Pünkösd vasárnap. — Protestáns naptár: Pünkösd vasárnap. — Izraelita naptár: Pünkösd 1-8. ünnepe. — Görög-keleti naptár (május 9.): Izsaías. — A nap kél 4 óra 18 perczkor, nyugszik 7 óra 36 perczkor.

Május 22. Hétfő. Róm. kath. naptár: Pünkösd hétfő. — Protestáns naptár: Pünkösd hétfő. — Izraelita naptár: Pünkösd 2-ik ünnepe. — Görög-keleti naptár (május 10.): Zel. Simon. — A nap kél 4 óra 17 perczkor, nyugszik 7 óra 37 perczkor.

Május 23. Kedd. Róm. kath. naptár: Dezső. — Protestáns naptár: Dezső. — Görög-keleti naptár (május 11.): Mócz. — A nap kél 4 óra 16 perczkor, nyugszik 7 óra 38 perczkor.

Szabadságharcsi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 és délután 2—5 óráig. B e m e n e t díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Az „Aradi Közlöny“-re előfizethetni bármely naptól, egy óra 1 forintjával, vidéken postai szétküldéssel 1 frt és 20 krajczárral. A fűtőidény alatt a kiadóhivatalt pontosan megküldi az „Aradi Közlöny“-t az esetben is, ha az előfizető tartózkodási helyét többször változtatja. Levelezőlapon nyilvánított kívánságra a kiadóhivatalt a lapot 8 napon át díjtalanul bárkinek megküldi.

— Lapunk legközelebbi száma a pünkösd-i ünnepek miatt szerdán, folyó hó 24-én reggel jelenik meg.

— A hivatalos lapból. A király K u s s Frigyes, a horvát-szlavon országos pénztár főnökének, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálatai elismerésül, Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— József főherczeg. Kisjenőre — mint levelezőnk írja — hiába várták tegnapi József főherczeg megérkezését. A legmagyarabb főherczeg ez idén bevett szokásától eltérőleg nem kisjenői uradalman tölti a pünkösd-i ünnepeket. Mint hírlik, a főherczeg csak a jövő hó elején fog néhány napi tartózkodásra Kisjenőre érkezni s onnan Arad és Temesvár érintésével Orsovára utazik és megszemléli a vaskapu-szabályozás munkálatait.

— Az Andrassy-tér rendezése valószínűleg jobb időkre marad, mint azt a főmérnök javaslata kontemplálja a kiviteli tervek kapcsán bemutatott jelentésben. A tervek rendkívül szépek és figyelemre méltók. A sétány és a gabonapiacz átvágásával egy tíz méter széles közép aszfaltutat két oldalt 6—6 méter tört kövel fedett ut kötne össze az 5—5 méter széles gyalogjárók aszfaltburkolatával. Ez által impozáns utvonulat nyernénk ki egészen a vasutig. A betervezett költségvetés szerint a főutrendezés 275,856 frt 04 krba kerülne, melyből 8000 frtot meg lehetne takarítani, ha a közép utat csak a városházáig vinnék. A főmérnök, tekintettel a város anyagi helyzetére és a kövezeti alap állására, a tervek kivitelinek elhalasztását javasolja, s a munkálatok helyett inkább a Templom-, Petőfi-, Kölcsey-, Atzél-Péter- és Vörösmarty-utczák rendezését ajánlja. A tanács jövő heti ülésében fogja tárgyalni a javaslatot.

— Arad a honvédszobornál. Aradváros törvényhatósági bizottságának küldöttsége tegnap reggel utazott fel Budapestre S a l a c z Gyula kir. tanácsos, polgármester elnökle alatt a budai honvédszobor leleplezésére. A

város nevében a küldöttség elnöke diszes babérkoszorút helyez a szobor talapzatára. A küldöttséghez a t z é l Péter ma fog csatlakozni Budapesten, a hova tegnap este utazott el.

— **Piros pünkösd.** Ma és holnap ünnepli az egész keresztény világ pünkösd ünnepét. A templomokban mind a két napon ünnepélyes istentiszteletek lesznek, melyeknek sorrendje a következő. A minoriták templomában ma reggel fél 8 órakor Supka Béla hitszónok magyar szentbeszédet mond, mely után szent misét tart Révfalvi Manó plebánoshelynök. Fél 10 órakor ismét magyar szent beszéd lesz, melyet Csák Cyrjék hitszónok fog tartani. Szónoklat után ünnepélyes nagy mise lesz, melyen fényes segédlettel Jánosy Dömjén dr rendfőnök pontifikál. Holnap reggel fél 8 órakor Sütő Libor áldozár mond magyar szentbeszédet, mely után mise lesz. Fél 10 órakor Faix tart német hitszónoklatot, majd ismét Jánosy Dömjér dr celebrál ünnepélyes nagymisét. Délután 5-kor litánia lesz a templomban 6-kor pedig a szokásos magyar litániát tartják meg a Szt.-János szobornál. A református templomban mindkét ünnepnap délelőtt 10 órakor Csécsy Imre h. lelkész tart prédikációt, a melyet urvacora-osztás követ. — Az ágostai evangélikus templomban Frint Lajos lelkész mindkét ünnepnapon istentiszteletet tart. — A görög keleti és görög katolikus hívők mához egy hétre ünneplik a pünkösdöt.

— **Kolozsvári vendégek Aradon.** Mint értesülünk, a kolozsvári kereskedelmi akadémia 5 tanára és 84 növendéke Kiss Sándor igazgató vezetése alatt a délvidékre tervezett és 12 napig tartó tanulmányutjában Aradot is meglátogatja. A vendégek, kiket örömmel vár kereskedelmi akadémiánk tanártestülete és ifjusága, csütörtökön délután érkeznek városunkba. Első sorban leróvják kegyeletüket a nemzet vértanui iránt, kiknek emléksobrára diszes koszorút helyeznek. Megtekintik aztán a szabadságharczi ereklyemuzeumot és a város elsőrendű ipartelepét. Pénteken délután egyenesen Kolozsvárra térnek vissza.

— **Májusi ájtatosságok.** A minoriták templomában a héten a májusi ájtatosságok kezdetén a következő sorrendben fognak énekelni a műkedvelők: Vasárnap Vas Ida; hétfőn Csák Cyrjék és Fehér Alfréd; kedden Tones Aranka és Kövér Gáborné Steinitzer Jakab fuvolakiséréte mellett; szerdán Neidenbach Czeczilia; csütörtökön Avarffy Sarolta és Vizer Dezső; pénteken Steinitzer Jenny és Szombaton Szegáll Gabriella és Bujá Sándor.

— **Ajándék az aradi ereklyemuzeumnak.** Erdekes tárgyal gyarapodott az aradi orsz. ereklyemuzeum. Lendvay Sándor, a muzeum pénztárnoka, ki utazásai közben sem feledkezik meg ama hazafias vállalatról, melynek létesítésében neki is nem kis része van, szemei előtt tartja annak gazdagítását. Már régebben kérte meg Domszlay Józsefet, Wencheim Dénes gróf dobozi uradalmának számtartóját, hogy egy birtokában levő ereklyét engedjen át muzeumunknak. A kérésre tegnap jött válaszul egy kis fatál, művészi faragványokkal, közepén egy szintén faragott tartó rudacska, mely azonban kijár. A simahátlacon felirat olvasható: „Komárom. 1848.” A tálcakát Palkovits Károly, negyvennyolczban volt kormánybiztosától kapta ajándékba Domszlay még deák-korában, s melyet a kormánybiztos akkor kérésített, midőn Komáromban — hol jelenleg lakik — fogva volt. Az érdekes tárggyal ismét gazdagabb amugy is tartalmas muzeumunk.

— **Jó pünkösdje van az aradvárosi kereskedelmi akadémia III. osztályu növendékeinek,** a kik szombaton délelőtt fejezték be az egyhétig tartott szigorlatokat. Mint örömmel érte-

sülünk, valamennyien egytől-egyig megfelelték a tanártestület várakozásának és akadály nélkül lesznek bocsáthatók a június havában tartandó érettségi vizsgálatokra.

— **Leszámolás a telepesekkel.** Az aradi jószágigazgatóság területköréhez tartozó kincstári telepítvények községekben hat hónap óta folyó egyénekenkénti leszámolás még e hó folyamán végleges befejezést nyer. A munkálatokat husz számtiszt foganatosítja.

— **Vizsgálat a fővámhivatalnál.** Thuróczy Adolf pénzügyminiszteri osztálytanácsos és országos fővámhivatali igazgató hivatalos körutjában tegnapelőtt Aradra érkezett az itteni fővámhivatal megvizsgálása végett. A vizsgálat alkalmával mindent rendben talált és a hivatal példás vezetéséért Vizy István aradi vámhivatali főnök előtt elismerését fejezte ki. Thuróczy ma utazik el Aradról.

— **Az aradvárosi kereskedelmi akadémia internatusára** a lefolyt héten a következő összegek ajánlottak fel kamat nélküli kölcsönökül: Első magyar ált. biztosítótársaság 1000 frt, Aradi első tekarékpénztár 500 frt, Arad-megyei takarékpénztár 500 frt, Dengl Lajos 100 frt, Inkey Emil 100 frt, Kristóry János 100 frt, Mayer Miksa 100 frt, Reiniger S. A. 100 frt, Singer Gyula 100 frt összesen 2600 frt, az előzőleg kimutatott összegekkel együtt 20,400 frt.

E kimutatással kapcsolatban azon értesítést vesszük a kereskedelmi testület elnökségétől, hogy a kibocsátandó 100 frtos kölcsön reijgyek egy újabb határozat folytán sorolás utján fognak beváltatni, mint eredetileg tervezte volt, hanem mindenkölcsönadó a kölcsön adott összegnek tíz százalékat fogja vissza kapni évenként. Ezen módosítással a testület a közóhajnak vél eleget tenni, a mennyiben a kölcsön visszafizetése így sokkal igazságosabb.

A fentebb kimutatott összeggel és a 15 ezer forintos alapítvánnyal az építési költség java részben biztosítva lévén, a tegnap tartott választmányi ülésen Jiraszek Lajos építészszel mint művezetővel a szerződés megkötött, az építési munkálatok a pályázat június hó elején hirdelve lesz.

— **Utóállítás.** Utóállítás volt tegnap délelőtt a város részéről előállítottak 5 hadkötelest, a kik közül csak 1 vált be.

— **Nagy tüzoltógyakorlat** lesz csütörtökön délután a marosparti keményítő gyáron. A gyakorlatokat Stankovits Milos és Millig Mátyás parancsnokok vezénylik.

— **Adóklivetések.** Az aradi pénzügyigazgatóság italmérsi ügyosztálya most az italmérsi illetékek kivetésével foglalkozik s annak megállapítása már e hóban megyszerte befejezést nyer. — A harmadosztályu kereseti adók megállapításán most fáradozik Gaál Lajos pénzügyi titkár.

— **Az aradi kerékpár egyesület hazafias adománya.** Az aradi Kerék-pár Egyesület értesülvén ama küzdelmekről, melyeket a Kerek községben felállított községi magyar népiskola fenntartása okoz, az iskola folyó kiadásainak fedezésére ötven forintot adományozott. Az összeg Aldorffer Lipót elnök ur kezéhez kiküldetett. Fogadja a hazafias egyesület úgy az iskolai hatóságok, mint az iskolai hatóságok, mint az iskolát látogató 50 magyar-ajku tanköteles gyermek szülőinek legmélyebb köszönetét. Sajnálattal kell közölnünk azonban azon szomorú jelenséget, hogy Kerek község lakosságának egy része a legnagyobb ellenszenvvel viseltetik a törvényes alapon létesült magyar népiskola iránt, úgy annyira, hogy serdülő oláh kamaszok az iskolába járó magyar gyerekeket az utcán végig verik, gödörbe taszítják, sőt az iskola termébe is behatolnak s ott a tanítókat végig pofozzák. Az iskolaszék ezen arczátlán szemtelenségekről az előjárósághoz jelentést tett, de miután ezen támadásnak meggátlása érdekében az előjáróság részéről tett intézkedésekről jelentés nem érkezett, a kir. tanfelügyelőség az új-szt.-annai csendőrség beavatkozását kérte ki, honnan oly értelmű értesítés érkezett, hogy a támadásokra vonatkozólag a kellő intézkedések végrehajtatnak, illetőleg helyben hagyattak, úgy, hogy jövőben a kis magyar fiuk bot nélkül mehetnek az iskolába.

— **Magánóvodák megvizsgálása.** Pogany Lajos dr tisztii főorvos a jövő hét folyamán vizsgálja meg közegészségügyi szem-

pontból az aradi magánóvodákat s tapasztalatiról jelentést tesz a tanácsnak.

— **Tanácsülés.** Aradváros tanácsa tegnap délelőtt 10 órakor rövid ülést tartott Institoris Kálmán főjegyző elnökölete alatt. Az ülésen a polgármester távolléte miatt csak sürgős természetű apróbb ügyeket és utalványozásokat intéztek el.

— **Tűz a szomszédban.** Uj-Aradon tegnapelőtt virradóra Neumann-testvérek aradi szesz-gyáros cégnek a fő-utcán levő hosszú lakóháza és a hozzá tartozó magtár egészen leégett. A hosszú épület, mely a járásbíróház épülete és a nagyvendéglő közt fekszik, éjjel után, kevéssel fél 1 óra előtt gyuladt ki és alig egy negyedóra alatt egészen lángba borult. A nagy szél szerte hordta a szikrákat, úgy, hogy a fő-utcának a nagyvendéglő felőli része komoly veszedelemben forgott. Az ujaradi tüzoltó-egylet tagjai azonban, kik Martiny Mátyás főparancsnok vezetése mellett rögtön a tűz színhelyére siettek, jó két órai buzgó, önfeláldozó munka után lokalizálták a tüzet. Valóban nagy elismerés illeti meg a tüzoltókat derekas működésükért, mely kiszámíthatatlan veszedelemtől mentette meg a szomszéd községet. A lakásban, melyet Pap Vazul ügyvéd bir bérben, lényegesebb kár nem esett. — A magtárban azonban nagymennyiségű termény bennégett.

— **Uj vezérképviselőség.** A férjhez menendő leányok kiházasítására alakult „Gizella egyesület” Zomborban új képviselőseget létesített s annak élére Magyar Alajost, az „Adria” biztosító társaság aradi főügynökségének sok éven át volt pénztárosát nevezte ki. Magyar Alajos már el is távozott Aradról. Bár megérdemelt előléptetésének híre örömet okozott, távozását mégis sajnáljuk, mert egyike volt társadalmunk legkedveltebb tagjainak.

— **Névmagyarosítás.** Engel János aradi illetőségű kereskedő vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Angyal”-ra változtatta.

— **Kölcsönösen.** Fogel Ferencz szemlakai lakos feljelentette nővéreit, Erzsébet és Róza hajadonokat, hogy ok továbbították el a múlt év novemberében Berzevicsy József uradalmi kasznár kárára a 7 hordót és 1 kocsikereket, s jelezte egyuttal, hogy többször ebédelték olyan tyuk- és csibehúst, a mely véletlenül került az asztalra a szomszédok és utcabeliek nem kis bosszuságára. A derék nővérek kérdőre vonatván, a tyukok és csirkék kivételével alopott tárgyakat visszaadták, bátyjuk nemes tettét azonban nem hagyhatván hála nélkül, feljelentést tettek ellene viszonzásképen, hogy ő meg, mikor a katonaságtól hazaszabadult, kincstári nadrágot és bakkancsot hozott haza, a melynek nem egészen tiszta a sora. Fogel azonban azt állítja, hogy a modott tárgyakat egy ismeretlen egyéntől vette. A vizsgálat folyik.

— **Emléki.** Nagyön megunta Pay Petrut a felesége, s elhatározta, hogy egy szép napon a faképnél hagyja. Hogy azonban mégis legyen valamije, ami emlékeztesse őt az elmúlt szebb napokra, magával vitt 4 párnát, 1 takarót és 1 abroszt — emlékebe. A csendőrség azonban, mely nem tudja kellőleg méltányolni a női szív titokzatos voltát, s nem ismeri el az úymódon szerzett emléktárgyak szentségét, — lopás vétsége miatt állította a radnai kir. járásbíróház elé a hűtelen asszonyt, ki tettét beismerte s a tárgyakat visszaadta férjének.

— **Megszébelt vendégek.** Illés Károly és Zubor Adám aradi lakosok a napokban kirándultak Józásáshelyre, hol Tüzes Márton korcsmájába tértek be pihenőre. Mikor fizetésre került a sor, hasztalan keresték a szegre akasztott felöltőjükben tárczáikat, mert biz az eltűnt benne levő összegekkel együtt. Feljelentés tételvén a csendőrségnek, a vizsgálat folyamán kiderült, hogy a tárczákat Schvarz Ödön szintén aradi lakos csizelte el, a földi azonban már ekkorára visszautazott Aradra.

— **Ebmarás.** Pankotáról írja levelezőnk: Stempf Irma idevaló leányt tegnap egy

veszett kutya megmarta. A veszett állat azután kutyákat is harapott meg, eunélfogva a 30 napi időre szájkosárrendelet van kiadva. A leány felküldték a Hőgyes-féle intézetbe, Budapestre.

— **Jó izlésű cseléd.** Baj az mikor egynémely cselédnek megtetszik az urnöje felöltője s megfájul reá a foga. **K e v e r c s á n** Róza aradi leányzó is addig nézte az urnöje felöltőjét, hogy nem tudott tőle megválni. Magával vitte. A lopást csak akkor vették észre, mikor már a hűtler cseléd deli termetére is át volt alakítva a felöltő. Az ügy a kapitány elé került, a hol az ártatlan leány kijelentette, hogy azért lopta el a felöltőt, mert a szabása nagyon megtetszett neki. A jó izlésű cselédet lecsukták.

— **Kinevezés.** A polgármester **V a c z á n** Gyula aradi lakost tüzoltó gépészszé nevezte ki.

— **Tréfából.** **R u s z** Petru és **R u s z** Tódor apáti lakosok nagyon jókedvben voltak a múlt hét egyik napján. Hogy ezen derűs nap emlékezetes maradjon előttük, csupa **b a r á t s á g b ó l** és **t r é f á b ó l** — a mint ők mondják — egy elrakták **M o r á r** Tódort, hogy az vagy két héti nyomhatja az ágyat. A dolgot feljelentették a csendőrségnek, a mely egész **k o m o l y a n** fogta fel az ügyet és átadta őket a b-jenői járásbírósnak.

— **Deszka-tolvajok.** Említettük már, hogy a múlt hó 24-én virradóra ismeretlen tettesek a hg. Sulkovszky-féle uradalomból deszkákat loptak. A vizsgálat megindítván, sikerült a tetteseket **B o t á s** Mitru és **S z t a n a** Gavrilla apáti lakosok személyében kideríteni, kik közül **S z t a n a** Gavrillát el is fogta a csendőrség s átadta a bíróságnak, hol tettét beismerve előadta, hogy a deszkákat előttük ismeretlen egyénnek adták el Talpason. **B o t á s** azonban megugrott s még eddig nem volt feltalálható.

— **Péter bucsuzik.** **A l b e r t** Péter, az egyik legügyesebb aradi cigányprimás jó zenekart szervezett s azzal három havi fűrdőszezonra Melenczre megy. Hétfőn este fog Wittmannál bucsudalokat mazsikálni az aradiaknak. A jól szervezett banda betanításával **S z t a n p n** György karmester foglalkozott. A szerződés értelmében 3 hónapra 1000 forintot kapnak a mi cigányaink.

— **Kertmegnyitás.** **H i r s c h** Ferencz ma este nyitja meg vidám cigányzene mellett a Nádor szálloda gyönyörű s új légszuszvilágítással berendezett kertjét. A kert Arad legkellemesebb szórakozási helye.

— **Árviz Romániában.** Bukarestből az a szomorú hír érkezik, hogy az ország sok vidékén kiáradtak a folyók és óriási károkat okoznak mindenfelé. Sok helyen oly nagy az ár, hogy az országutak forgalma teljesen fennakadt. — **A z e g y e s v a s u t v o n a l a k i s e l v a n n a k ö n t v e**, s így a vonatok csak nagy késedelemmel közlekedhetnek; sőt a külföldi posta teljesen elmaradt. Emberéletben esett kárról eddig — szerencsére nem tudnak.

— **Elfogott rablóbanda.** Verseczről írják, hogy az ottani járásbírósi börtönbe egy négy tagból álló utonálló bandát kísérték be. A banda tagjai **U z o n** János, **D r e z s i l l a** Vikentie, **A v r á m** Juon és **U z o n** Tódor már jó ideje rémitgatták a délvidéket. Egészen a régi alföldi betyár-világ idejére emlékeztető módon vitték véghez kalandjaikat. Hegy-szakadékokból, barlangokból, korhadtt fahidak alól törtek elő, fokosokkal, töltött pisztolyokkal támadva meg az utasokat. Több rablást, gyilkosságot követtek el. A minap **S z o l c z i c z a** község határában, a mesiczai zárdá környékén üttek tanyát és fényes nappal megtámadták **K e j m a n n** Anna varadi asszonyt. Az utszéli árokból rontottak elő pisztolyukat, késüket villogtatva és pénzt követeltek. A szegény asszonyt le is ütötték már, mikor **S u s t á k** Károly mesiczi korcsmáros többed magával segítségére jött a zárdá felől. A betyárok még egyszer megrugták áldozatukat, s aztán megugrottak. A csendőrök még aznap üldözésükre indultak, felkutatták az egész környéket és a nép nagy öröme szerencsésen észre is kerítették őket.

— **Pályázatok.** A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél jegyzői állásra 2 hét alatt. — A szegedi törvényszéknél jegyzői állásra. — A pozsonyi országos kórházban másodorvosi állásra 3 hét alatt. — A zombori ügyészségnél ügyészi állásra 2 hét alatt. — A szegedi főreáliskolánál iskolaszolgái állásra 8 hét alatt. — Postamesteri állás Felső-Hámoron (Harsvámegységben) és Kúson (Somogyvármegyében) 3 hét alatt.

— **Apró hírek.** **K i s j e n** ó mellett a Bököny nevű uradalomban a ragadós szájszáj- és körmőfájás megszűnt. — **B e g a s z t G y ö r g y**

határában egy 18—20 évesnek látszó ismeretlen leány holttestét húzták ki a Begából. — **S z a b a d k á n** Rehák Mátyás ügyvédnek 17 éves Kornél nevű fia a gőzfürdő nagy medencéjében pajkosságból a víz alá merült. A szerencsétlen fiut szélhűdés érte és ott halt meg a fürdőhelyiségben. — **K o l o z s v á r o t t a** város mellett lévő csererdő tegnapelőtt kigyuladt. Négy óra hosszáig tartó megfeszített munka után sikerült a tüzet lokalizálni. **A s z é k e l y e g y l e t** július 2-ikán tartja évi közgyűlését Marosvásárhelytől, mely alkalommal felszentelik a székelyföldi muzeumot s az ünnepélyre meghívják a miniszterelnököt, valamint a kereskedelmi-, közoktatási minisztereket is. — **A M a r i c z a** folyó előntötte **Philippopot**, a hol számos ház bedől; különösen a török városrészben nagy a kár; egy emberélet is áldozatul esett. — **R o z s n y ó n** tegnap éjjel tűz volt; a Berzeti-utcában kilencz ház égett le. — **A s t. d e n i s i t e m p l o m b a n** történt zavargások okozót tegnap 14 naptól 3 hóig terjedő fogházbüntetésre ítélték. Az elítéltek közt van 4 községi tanácsos is.

— **x— Az aradi nyondatársaság** kiállításában megjelenő „**S z a j k ó**” című élelappot vidéki előfizetőink részére mutatványul mellékeljük s ajánljuk vidéki olvasóink figyelmébe.

— **x— A nyaralás tiz-parancsolatja.** Egy praktikus angol tiz pontban összefoglalta azokat a teendőket, miket nyaralásra, fürdőbe való utazásainknál foganatosítanunk szükséges, ha azt akarjuk, hogy a nyaralás és fürdőzés valóban erönk megújítására, testünk edzésére, kedélyünk felrisszítására, szöval minden tekintetben hasznunkra szolgáljon. E pontok közt legnagyobb fontossággal bír a következő:

„**H a g y d o t t h o n** minden gondodat és bajodat, **d e v i d d m a g a d d a l** az idő viszontagságai ellen megvédő ruhádat s **g o n d o s a n l á s d e l** magad mindazon tárgyakkal, melyek nyugalmadat, kényelmedet és kellő szórakozásodat biztosíthatják.” Az e jó tanács mellé okvetlenül szükséges tudni, hogy mely dolgok képezik fenti szükségleteinket s mely forrásból szerezhetők be legjobb minőségben és legjutányosabban. E tekintetben, sok évi tapasztalat alapján legmelegebben ajánlhatjuk **K e r t é s z T ó d o r** ismert fővárosi szög müipari áruházát (**Dorotya-utca 2. sz.**), melynek „**n y a r a l á s i** és **f ü r d ö c z i k e k**” külön osztálya mindazt magában foglalja, amit a haladó ipar e téren újat és jót produkálni képes. Tájékozásul legyen szabad a czég idevonatkozó gazdag árjegyzékéből néhányat felsorolnunk: indiai hintaágy fák közé vagy szobában 4.50 6.50 frt, falécczel kifeszíthető 7—14 frt, laposra összehajtható szék (sétabot) 1.70 frt, japáni napernyők 80 krtól 14 frt, kerti legyezők 10 krtól felfelé, kuglibábok gyertyánfából 2.50 frt, lignun sanctum golyók 1.15—3 frt, orosz kuglizó készlet 5.50 frt, Flaubert-puskák 7—20 frt, új vacuum pisztolyok a czéllövés begyakorlására 1.50 frt, Oriosa zenélő szekrény erős hanggal 9 kottával 15 frt, horgászó eszközök 10—80 kr, horgászó botok 1—15 frt, rákfogó háló 1 frt, kerti gyertyatartók üveggel 1—2.30 frt, kettős vivőkészlet 23.50 frt, teljes torna-készlet 8.50 frt, tornaczipő 90 kr, gyermek-hinta 3—10 frt, gummilabdák 15 krtól, karikajáték 12 pár 1.60 frt, Croquet-játék 9.20, Lawn-Tennisz teljes 45—100 frt (lapdák, rakettek külön is) Foot-aals (angol marhabőr lapda) 7 frt, ugró zsinór 30—50 kr, uszó övek 5—7 frt, kerti kézi feskendő 3.50frt, uti koffer és kézi táská 2—40—15 frt, toilet tekercs 6 frt, zsebrevolver 4 frt, hegymászó bot 1.15 frt, ivópohár bőrből 40 kr, vízhatlan turista táská 2.80—5.50 frt, zsebgyógyszer utazók és turisták részére 75 kr, frotnozó készülék 1 frt, tus-készülék 6 frt, divatos sétabotok 60 krtól — 10 frt, női bőrvék 1 frttól, toilet szappanok, illatszerek, új csinos és szép alumínium cikkek, színes lampionok 15—60 kr, papírléghajók 50 krtól, Coermont szálló ernyő új nyári játék 50 kr, papírléghajók 50 kr, magnesium táklya 1.20 stb. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek s a meg nem felelő tárgyat a czég készséggel kicseréli.

Gyászrovat.

† **Felső mérai zostorharicsi id. Horváth Károly** ügyvéd, a főváros egyik általános becsü-

lésben állott, tekintélyes polgára — mint részvétellel értesülünk — Budapestén elhunyt. A boldogult, mint Pest város főjegyzője, később főbírója, majd mint a belváros orsz. képviselője s a budapesti ügyvédi kamara elnöke mindenha hiven szolgált a haza és a magyarosodás ügyét. A gyászbeszéről a család a következő jelentést adta ki:

Idősb. **H o r v á t h** Károlyné szül. **T u b a** Hermina úgy a maga, mint gyermekei, s az összes rokonság nevében mélyen megszemérodott szívvel jelenti szeretett férjének, illetve édes atyának, nagyatyának és testvéreinek felső mérai ostorharicsi idősb. **H o r v á t h** Károly, hites ügyvéd, Pest városi volt főjegyző, majd főbíró, volt országgyűlési képviselő, budapesti ügyvédi kamarai elnök, háztulajdonos stb. urnak, folyó évi május hó 19-én, hajnali 3 órakor, életének 81-ik és boldog házasságának 25-ik évében, végelegyengülés következtében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei május hó 20-án, délutáni 2 órakor fognak a Zöldta-utca 24. számú gyászházban a reform. egyház szertartásai szerint megáldatni, azután Gödöllőre szállíttatni s az ottani családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Budapestén, 1893 május 19-én. Legyen áldott emlékezte! Idősb. Horváth Károlyné szül. Tuba Hermina mint neje, ifj. Horváth Károly, Horváth Gizella mint gyermekei, ifj. Horváth Károlyné szül. Gorócz Anna mint menyé, Horváth Károly, Horváth Zsófi, Horváth Loránt mint unokái, Balla Pálné szül. Horváth Eszter, özv. Végh Dánielné szül. Horváth Mária, özv. Muraközi Lászlóné szül. Horváth Janka mint nővérei.

Egyletek, Társulatok.

(*) **Az aradvidéki tanítóegyletnek** mintegy 50 tagja indul holnap reggel 6 óra 45 perczkor **M á d a i** Mátyás elnöklete alatt Buttyinba az egylet rendes évi közgyűlésére, melyről részletesen fogunk tudósítani.

(*) **„Az aradi ált. munkás betegsegélyzőegylet”** f. é. május hó 28-án, vasárnap d. u. 3 órakor a városháza kis tanácstermében rendes évi közgyűlést tart, melynek napirendje a következő: I. A központi 1892. évi számadás előterjesztése. II. A küldöttek választása. (Három évi időtartamra). III. Egyleti ügyek és netáni felszólamlások. IV. Két jegyzőkönyv hitelesítő megválasztása. Ezen rendes évi közgyűlésre t. cz. egyleti tagtársunkat tisztelettel meghívjuk; egyben felkérjük a tagság igazolásul tagkönyvét magával hozni. Kelt Aradon 1893. évi május hóban. A központi választmány nevében: **S z t o j k a** a Tivadar, h. elnök. **L u k á c s** János, jegyző.

(*) **Az „aradi ált. munkás betegsegélyzőegylet”** pankotai előhelye f. é. május hó 28-án, vasárnap d. e. 11 órakor a városháza alsó tanácstermében rendes évi közgyűlést tart, melynek napirendje a következő: 1. A központi és előhelyi 1892. évi számadás előterjesztése. 2. A felügyelő-bizottságnak megválasztása. Választatik: egy elnök, egy helyettes-elnök, két jegyző, két számvizsgálói, két ellenőr és négy pöttag. (Egy évi időtartamra.) 3. A megbízott (pénztárnok) javaslatba hozatala. 4. Két küldött választása. (Három évi időtartamra.) 5. Indítványok és netáni felszólamlások. 6. Két jegyzőkönyv-hitelesítő megválasztása. Ezen rendes évi közgyűlésre t. cz. egyleti tagtársainkat tisztelettel meghívjuk; egyben felkérjük a tagság igazolásul tagkönyvét magával hozni. Kelt Pankotán, 1893. évi május hóban. A felügyelő választmány nevében: **K o n c z** Károly, e. elnök, **B e e r w a l d s z k y** Ferencz, e. megbízott.

(*) **Az aradi dalegylet** működő tagjai értesíttetnek, hogy a hangverseny miatt ezen a héten a dalórák kedden, szerdán és pénteken mindenkor este 8 órakor tartanak. Az elnökség.

(*) **A délmagyarországi tanítóegylet** marosmelléki köre e hó 25-én reggel 9 órakor a zádorlaci népiskola helyiségében változatos és érdekes tárgysorozattal rendes tavaszi ülést tart, melyre a kör tagjait ez uton is meghívja. az elnökség. Ülés után társasbéd lesz melyre elő lehet jegyeztetni a zádorlaci testületnél. Egy részvételi jegy ára 1 frt.

Mulatságok.

Május 22. A battonyai vöröskereszt-egylet fényes táncvizsgálma.

Május 27. Az aradi kir. főgymnasium ifjúságának majálisa (Csálai erdő).

Junius 1. Az aradi hadász- és hadastyán-egylet juniálisa. (Csálai erdő.)

Junius 4. A magyarvárosi asztaltársaság juniálisa (Csálai erdő.)

(=) A polgári jótékony nőegylet által június 4-én a pécskai tüzkárosultak javára a városligetben tartandó ünnepélyek rendkívül érdekesnek és mulatságosnak kínálkoznak. A program még nincsen teljesen megállapítva, a védasszonynak élükön Korisánszky Berta urnóval, valamint Kovács Vincze fáradságot nem ismerő buzgalommal igyekeznek városunk bájos műkedvelőit megnyerni és a mulatságok sorát minél érdekesebbé tenni. Az ünnepély két részből fog állani. Délután lesz a népnépzés különféle mulatságos versenyekkel, két zenekar közreműködése mellett. Lesz zsákbanfutás, fillérdobás, légna-jófelbocsátás, különböző nemzetiségek mulatságának bemutatásával, az aradi dalegyesület nagy hangversenyt rendez stb. A liget minden részében lesz valami mulatságos látni és hallani való. Este következik a hangverseny és zártkörű táncmulatság. Műkedvelőink bájos koszorúja fogja a közönséget gyönyörködtetni. Lesz kettős énekpartett, négy fiatal hölgy és négy érces hangu jeles énekesünk szorgalmasan tanulja az előadandó énekeket. A hangverseny egyik legvonzóbb és legérdekesebb alakja Deister Jakowlewna Olga k. a. Oroszország egyik kiváló művésznője Rubinstein tanítványa a ki európai hangversenykörútjának fáradsalmait jelenleg Gurahouzon rokonainál pihoni ki és a kit a rendezőségnek a jótékony célú hangversenyen való közreműködésre sikerült megnyernie. A művésznő gyönyörű zongora-játéka a hangverseny fényét nagyban emelni fogja. Városunk egy bájos fiatal hölgye szép hegedűjátékát és ritka tehetségét fogja bemutatni. Van a hangversenynek még egy érdekes pontja a melyet ez idő szerint még nem árulhatunk el. Az ünnepélyek sikeréről kezeskedik a védasszonynak fáradságot nem ismerő buzgalma, fiatal hölgyeinknek megsugathatjuk hogy táncrendezőikül a mult farsang legsikerültebb mulatságainak rendezői nyerték meg s a kipróbált gavalléros névsor kezeskedik egy majd feledhetlen szép nyári éjjel édes emlékéiről.

(=) A magyar ifjak műkedvelői köre ma este tartja meg műkedvelői előadását a városligeti vendéglő nagytermében. Az előadást táncvizsgálom követi, a melyre sokan készülnek.

(=) Fényes dalestély. Az aradi Kőlcsey-dalkör Csánád Virgil karnagy szakszerű vezetése alatt szépen halad s a pécskai hangversenyen elért siker által buzdítva, az aradi közönségnek is be akarja magát mutatni. E célból az aradi és aradvidéki tanítóegylet segélypénztárával egyetértőleg június hó 18-án fényes táncvizsgálommal egybekötött nagyszabású és zártkörű dalestélyt rendez a városligeti vendéglő nagytermében. A dalestélyt megelőzőleg sőtahangverseny lesz a ligetben. A mulatság sikere érdekében a rendezőségből albizottságok alakultak, s már nagyban dolgoznak is. A dalkör elő nyilvános debütjére felhívjuk a közönség figyelmét.

Színház, irodalom és művészet.

* Előadások a színészház javára. Thália kapui alig-alig zárultak be, ma megnyílnak ismét, de csak két napra. Kedélyes bohém népség vonul be a világot jelentő deszkákra s tart ma és holnap előadásokat a budapesti színészház alapja javára. Lesz műélvezet kvantum szatiz. Mind a két előadás műsora vonzó változatossággal van összeállítva. A második színház estén egészen Chicagóba képzelhetjük magunkat, olyan átirathat adják a „Falú rosszat”, csak az előadás lesz valamivel jobb, mint a minőt az amerikai magyar társulat produkálhat. Az előadó színészek tegnap érkeztek Aradra: Zilahy Gyula, Szilágyi Ilona, Helvey Laura, Dalnok B., Malczky József, Hegedűs Ferenc, Bényei István, Vedress Gyula, Busay C., Saághy Róza, Várady József, Harmath Emma, Mezey Péter, Hatvani Károly és egy apró zongoraművész, a 8 éves Wertheimer Adél. Az előadásokra felhívjuk a közönség figyelmét.

* Budavár ostroma 1849. május 4—21-ig. Ily cím alatt csinos füzetke jelent meg D'Elseaux Rézső szerkesztésében Budapesten, a „Könyves Kálmán” magyar irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság kiadásában. A füzet — mely a budai ostromban részt vett tábornokok arcképeit hozza — 30 krért kapható minden könyvkereskedésben.

Törvényszék.

§ Tejhéfult gyermek. Toucze Jozsána és élete párja állottak tegnap az aradi kir. törvényszék előtt. Nem régiben ugyanis, mikor aratóba mentek, Tódor nevű kis gyermeküket minden felügyelet nélkül otthon hagyták, ki az égő tűzhely melletti üstbe esett, mely tele volt forró tejjel. Mikor hazaértek, ott látták a gyermeket a földön fetrengeni telve égési sebekkel, s a nagy mennyiségű tejtől fuldokolva. A gyermek a fájdalmak következtében 10 nap alatt meghalt. A törvényszék a szülőket felmentette, azonban az ügyész felebbezett, miután gondatlanságot lát abban, hogy a gyermeket felügyelet nélkül hagyták otthon.

§ Merénylet a primás ellen. Csolics Mihály bűnpörében az iratokat referálás végén Eördögh András budapesti törvényszéki bíróságot, aki most tanulmányozza a kir. ügyészség indítványát. A törvényszék három vádtanácsban, melyben maga Zsitvay Leó, a fenyítő osztály vezetője fog elnökölni, szerdán hozza meg a vádhatározatot. Az ügyészség Csolicsot a hercegprimással szemben megkísérlett gyilkosság bűntette és Kohl Medárdal szemben elkövetett szándékos emberölés bűntettének kísérlete címén indítványozza vád alá helyezni. A végtárgyalás valamivel későbbre marad, mint elejétől fogva tervezve volt, mert Vasary Kolos hercegprimás most hosszabb ideig Rómában fog tartózkodni és csak ha onnan visszatér, jelenhetik meg ő is a bíróság előtt.

Táviratok.

Az „Otthon” ünnepéje.

Budapest, május 20. (Saj. tud. táv.) Az „Otthon” hírlapíró-klub által rendezett kocsivirágkorzó pompásan sikerült. A városligeti korzót rengeteg embertömeglepte el. Közel 300 gyönyörűen, virággal díszített fogat vett részt, egész virágzáport árasztva az előkelő közönségre. A jövedelem a tüzkárosultak javára körülbelül 5000 frt.

Irányzatos koholmány.

Bécs, május 20. (Saj. tud. távirata.) A „Neues Wiener Extrablatt” és az „Oesterreichische Volkszeitung”, valamint a magyar lapokban reprodukált azon hirt, hogy Thun helytartó visszalép és helyébe Fejérváry neveztetik ki, irányzatos koholmánynak jelentik ki félhivatalos csáfolattal.

Kabinetválság.

Róma, Híre jár, hogy az egész kabinet lemondani készül. A mai ülésen várnak a kormánytól erre vonatkozó nyilatkozatot. Ugy vélik, hogy Gibletti bizatik meg ismét új kabinet alakításával.

Róma, május 20. (Saj. tud. távirata.) A kormány tényleg beadta lemondását. A király még nem határozott.

Közgazdaság.

Aradi gabnaüzleti hetiszemle.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, május 20.

(S—ss.) Amint változott az időjárás, a szerint változtak a héten a gabonaárak is. Kereskedőink majdnem neveltségessé tették a héten a gabonaüzletet.

Ha a nap sütött vagy másfél óráig, az árak rögtön emelkedtek 20—30 krral, ha beborult egy pár órára, az árak 40—50 krral is visszaestek.

Mindezek dacára is a gabonaárak elérték azt az emelkedést, a mit már hetek előtt megjósoltunk. Az áremelkedéshez járul az is, hogy külföldről is folyton rossz hírek érkeznek a vetések állásáról. A malmok is nagyban vásároltak, s néhány krajczárral jobban fizettek, mint kereskedőink, a mi a liszt-árakon volt észlelhető.

Buza mérsékelten kínálattal és szilárd irányzat mellett kelt.

Tengeriben kevés volt a behozatal, 50—60 kr áremelkedés volt.

Más gabnaneműekben jelentéktelen volt a behozatal és szintén magasabb árak mellett kelt.

Arad- és Uj-Aradon elkelt:
buza 800 mm. 7 frt 10 krtól 8 frt 10 krig,
tengeri 400 mm. 4 frt 70 krtól 5 frt 10 krig.

= Gazdasági tudósítás. Paulisi levelezőnk írja, hogy ott az elmaradt vegetáció rohamosan fejlődik. A szőlők nemes ojtványai és amerikai vesszői reményteljesen kecseskednek; csupán a szálvesszőkön látszik meg a szigorú tél nyoma. A gabonaneműek állása Paulis környékén nagyon silány.

= Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1893. évi május. hó 19. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgron felüli sulyban) 48—49 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) 48—48,5 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 52.—53. krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 51.—52 krig. Fiatal könnyű (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 49—50 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) 48,5—49 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 48—49,5 krig. — Könnyű (pkint 220 klgr. terjedő sulyban) 48—49 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgron felüli sulyban) 48,5—49. krig. — Közép (pkint 220—260 klgr. sulyban) 47.—48. krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 46,5—47 krig. Sertéslelészám: 1893. május hó 17-én volt készlet 182,179 darab. 1893. május 17-én felhajtott: 43 db. 1893. május 18-án elszállított 2815 db. 1893. május 19-én maradt készletben 179,407 db — A hízott sertés üzlet irányzata: csendes.

Szeszüzet.

— Május 20. —

A kereslet a mult héten is élénk, az irányzat szilárd volt, minél fogva az árak ismét emelkedtek.

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 54.50, kőszinybe 55.— hordó nélkül, per 100 liter %, beérteve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, május 20. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	8.40—8.80
	tiszavidéki	"	8.55—9.10
	pestvidéki	"	8.50—9.05
	fehérmezei	"	8.50—9.05
	bácskai	"	8.55—9.10
	észak-magyarországi	"	—
Rozs	—	szilárd	7.45—7.65
Árpa	takarmány	szilárd	6.30—6.55
	égetni való	"	6.70—6.80
Zab	—	szilárd	6.90—7.30
Tengeri	bánsági	szilárd	—
	másnemű	"	5.25—5.30
Káposzta-repce	—	szilárd	—
Köles	—	szilárd	4.30—4.60
Szárazgabna lánycélú	Buza	tavasza	8.80—8.82
	junius 1894	"	—
	ősze	"	8.56—8.58
Tengeri	május-junius 1894	lanyha	5.25—5.27
	szept-október 1893	"	5.44—5.46
Zab	Budapest sz. tavasza	lanyha	6.58—6.60
	Budapest sz. ősze	"	—
Káposzta-repce	aug.-szeptember 1893	lanyha	15.80—15.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. május 20.

Magyar aranyáradék 6% —
Magyar aranyáradék 4% 115.10
Magyar papíráradék 5% 94.15
Magyar vasúti kölcsön 124.—

Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsátás 121.	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	—
Magyar földterhermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—
Magyar szállodászmaváltási kötvény	—
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	143.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcson	141.50
Osztrák járadék papirban	97.50
Osztrák járadék ezüstben	97.25
Osztrák járadék aranyban	116.75
1860-iki államsorsjegyek	147.50
Osztrák-magyar bankrészvény	978.—
Magyar hitelbank-részvény	388.—
Osztrák hitelintézet-részvény	333.70
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.82
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.78
Német birodalmi márka	60.35
London	123.75
90 márkás arany	12.05

Szerkesztői üzenetek.

M. A. (Zombor.) Fogadja szives soraiért köszönetünket s engedje remélni, hogy az összekötés közöttünk továbbra is megmarad. Legyen róla meggyőződve, hogy mindenha szives örömet közöljük az ön szellemes, ügyes „irkaírkáit”. A lap expedíciója iránt intézkedtünk s az ünnep után magánlevelet írunk.

K. M. (Hód-Mező-Vásárhely.) Későn érkezett s így csak alkalmilag használhatjuk fel.

V. L. (Csaba.) A napokban a kért másolatot kisüregtjük.

P. D. (Arad.) Legyen szives bennünket valamely nap, a délelőtt folyamán felkeresni.

T. B. (Arad.) Forrásunk teljesen megbízható s így nem rektifikálunk. Fenyegtetése teljesen indokolatlan és haszontalan.

P. M. (M. Bodzás) Beküldött nyilatkozatát mellőznünk kellett, minthogy rektifikációval nem mi tartozunk Onnek, hanem az a lap, melyben a sérelmesnek talált közlemény megjelent. Egyébként, ha kívánja, „Nyilttér” rovatunk a szabályszerű díjak mellett rendelkezésére áll. Nyilatkozatát három napon belül — kivételesen — megőrizzük.

ARADVÁROSI SZÍNHÁZ.

Két előadás fővárosi vendégekkel, az „Országos Színész-Egyesület” rendezése mellett.

A Színész-menház alapjára.

ELSŐ NAP.

Vasárnap, 1893. évi május hó 21-én,

a budapesti színházak tagjaival **diszeloadás.**

I. szakasz.

1. „A budavári honvéd szobor”, alkalmi költemény Bartók Lajostól, szavalja: Zilahy Gyula ur, a nemzeti színház tagja.

2. Polonaise, Mignon című operából, énekl: Szilágyi né-Bárdossy Ilona urnő, a m. kir. opera tagja.

3. Reczidiva. Szinpadi jelenet, előadja: Helvey Laura urnő a nemzeti színház tagja.

4. Radames dala, az „Aida” című dalműből. énekl: Dalnoki Béni ur, a m. kir. opera tagja.

5. Nagyária, „Hunyadi László”-ból, énekl: Maleczkyné-Ellinger Jozefin urnő, a m. kir. opera tagja.

6. Romance, a „Lalla Roukh” dalműből, énekl: Hegedűs Ferencz ur, a m. kir. opera tagja.

7. Chopin XIV. keringője, zongorán előadja: a 8 éves Wertheimer Adélka.

8. Szerenád, a „Bajazzók” című új operából, énekl: Dalnoki Béni ur, a m. kir. opera tagja.

9. Ophélia magándala, a „Hamlet” dalműből, énekl: Maleczkyné-Ellinger Jozefin urnő, a m. kir. opera tagja.

10. Népdalok, énekl: Szilágyi Lajosné urnő a m. kir. opera tagja.

MÁSODIK NAP.

Hétfőn, 1893. évi május hó 22-én,

a budapesti színházak tagjaival **diszeloadás.**

I. szakasz.

1. A nemzet napszámosa, felolvasás, Bényei Istvántól.

2. Madárdal, a „Bajazzók”-ból, énekl: Szilágyi Lajosné urnő, a m. kir. opera tagja.

3. Deo gratias, a „Fekete dominó” dalműből, énekl: Hegedűs Ferencz ur, a m. kir. opera tagja.

4. Magyar népdalok, zongorán előadja: a 8 éves Wertheimer Adélka.

5. A királyné dala, „Hugonották”-ból, énekl: Maleczkyné-Ellinger Jozefin urnő, a m. kir. opera tagja.

6. Kettős dal, énekl: Szilágyi Lajosné urnő és Dalnoki Béni, a m. kir. opera tagjai.

II. szakasz.

FALUROSSZA.

Népszimű dalokkal egy felvonásba tömörítve. A chicagói nemzetközi kiállításra szervezett magyar színtársulat számára szabadon átírta és jelenetelt: Bényei István.

SZEMÉLYEK:

Feledi Gáspár, gazdag falusi földművelő Vedress Gy. ur. Boriska, leánya	Bussay Cl. urn.
Bátki Teresi, Feledi gyámága alatt	Szággy R. k. a.
Göndör Sándor, szolgáló	Váradi J. ur.
Finum Rézsi, menyecske	Harmath E. urn.
Gonosz Pista, bakter	Mezei Péter ur.
Gonoszné	—
Czene, cigány muzsik	Hatvani K. ur.

Fent nevezett művészek és művésznők a jótékony és nemes cél iránti tiszteletből mindnyájan szíveségből működnek közre.

HELYÁRAK:

Kettős nagy páholy földszinten vagy első emeleten 10 frt 50 kr. — Páholy földszinten vagy első emeleten 6 frt 50 kr. — Kettős nagy páholy második emeleten 7 frt 80 kr. — Páholy második emeleten 5 frt. — Támlásszék földszinten az 5., 6., 7. és 8-ik sorban 1 frt 20 kr. — Első emeleten 1-ső sorban 1 frt 80 kr. — Első emeleten 2. és 3-ik sorban 1 frt 50 kr. — Első emeleten 4., 5. és 6. sorban 1 frt. — Második emeleten 1-ső sorban 1 frt 20 kr. — Második emeleten 2. és 3-ik sorban 1 frt. — Második emeleten 4. és 5-ik sorban 70 kr. — Harmadik emeleten 1-ső sorban közepén 50 kr. — Harmadik emeleten közepén, többi sor oldalt és minden sorban 50 kr. — Karzati ülés közepén 30 kr. — Karzati ülés oldalt 20 kr. Felülírtetések a pénztárnál kitért iven köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál, délelőtt 9 — 12, délután 3 órától az előadás kezdetéig. — Ugy a közreműködő vendégeket, mint a humánus célt a nagyérdemű t. cz. közönség kegyeibe tisztelettel ajánlja az országos színész-egyesület.

Kezdet 7^{1/2}, vége 10 órakor.

Légtüneti észleletek Aradon.

Hó és nap	Légnyomás milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasab	legalantabb	legmagasab	legalantabb
Május 13	761.6	757.7	22.3	7.0
" 14	82.9	60.9	22.7	7.8
" 15	62.0	59.1	24.0	8.2
" 16	58.9	56.2	26.0	10.3
" 17	61.0	58.1	27.8	10.7
" 18	60.3	58.1	28.2	15.0
" 19	60.1	58.1	27.4	16.8

Hó és nap	Szél		Felhőzet általában	Csap. mm	Észrevétel
	iránya	erőse.			
Május 13	N.	6	félderült	—	csapadék
" 14	N.	6	félderült	0.3	délután kis eső
" 15	N.	4	derült	—	—
" 16	DN.	5	félderült	—	—
" 17	DK.	6	derült	—	—
" 18	D.	5	félderült	—	—
" 19	DN.	5	borult	—	—

Pesgay Lajos dr.

Vizjelzés.

1893. évi május hó 20-án reggel 7 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Branyicska	+ 16°	derült	+ 184
Arad	+ 19°	felhős	+ 58
Makó	+ 21°	derült	+ 188
Szeged	+ 19°	derült	+ 436
Gyoma	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1893. május 20.

A m. kir. folyamterméki hivatal.

Idegének névsora Aradon.

— Május 20. —

Fehér Kereszt szálloda: Framberg H. kereskedő, Budapest. Vas J. kereskedő, Budapest. Dr. Mayer Ödön ügyvéd, Gyulafehérvár. Schwender J. kereskedő, Budapest. Stanger J. kereskedő, Bécs. Deutsch S. kereskedő, Bécs. Kleinberger K. kereskedő, Bécs. Dr. Eszari Lajos ügyvéd, Szentes. Neufeld K. kereskedő, Bécs. Dr. Vancsa Gy. jószágigazgató, Budapest. Rácz György magánzó, Barcs.

Vass szálloda: Ruza Imre mérnök, Budapest.

Nádor szálloda: Szeberényi Andor plébános, Tótkomlós. Nagy N. földbirtokos, Kovácsháza. Benzoe L. gyógyszerész, Nagybecskerek. Smolenszky Antal m. kir. dohánybevaltó tisztartó és osaládja, Zsombolya. Amant János földmívelő, Elek.

Magyar Korona szálloda: Gross Adolf felügyelő, Temesvár. Ficker József vendéglős, Soborsin. Neufeld Béla táncztanító, Nagyvárád.

Három Király szálloda: Szondy Géza lelkész, Szentleányfalva. Kotzó Károly jegyző, Radna.

Arany Kulcs szálloda: Niedermayer Bálint mészáros, Almás. Steiner Lipót mészáros, Kisjenő. Pollák Sándor mészáros, Kisjenő. Hurger Károly vasuti fékező, Temesvár. Liebermann Adolf bérlő, Kovácsháza. Szőke Ilka leány, Arad. Winter Dávid kereskedő, N.-Szt.-Miklós. Czirják Nesztor jegyző, Bocskárd. Oravecz Ádám fakereskedő, Tótkomlós.

Vasuti szálloda: Dr. Braun A. ügyvéd, Temesvár. Schwarz János mérnök, Temesvár. Pál Ferencz csendőrszervező, K.-Vásárhely. Kovács Mátyas földműves, Szt.-Márton.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza**

távollétében a szerkesztésért felelős: ifj. Gily Ede.

Nyilttér.*

Válasz

(a helybeli szerb kántor ügyében.)

Ifj. Prodanovits Döme urat, valamint a többi tagokat, is kiktől megbízást kapott, hogy az «Aradi Közlöny» folyó 115. számában ellenem nyilt levélben «bliktrirozzon» — mindaddig, mig tiszta tényekkel be nem fogják igazolni az ott felhozott állításaikat, hazug, haszontalan, semmirevaló gazembereknek nyilvánítom.

Egyelőre ennyit.

Kelt Aradon, 1893. május hó 20-án,

Tyószity Gy. János.

Kert megnyitás.

A Nádor szállodához

címzett gyönyörű

KERT,

mely a legkényelmesebben egy diszes mellékteremmel

van összekötve,

f. hó 21-én, pünkösöd vasárnapján a legjobb cigányzenekar

közreműködésével ünnepélyesen megnyitom.

Gondoskodva van a legtisztább italokról, valamint mindig jégbehűtött I-a kőbányai sörről. Az ételek elkészítésére egy elsőrendű szakácsot alkalmaztam, s a napnak bármely időszakában a legjobb hideg és meleg ételekkel szolgálhatok. Nem kiméltem semmi költséget, hogy a n. é. közönségnek egy páratlan kellemes nyári kerti helyiséget létesítsek, melyben a legpontosabb kiszolgálásra is gondoskodtam, miért becses pártfogását kérem

kiváló tisztelettel:

Hirsch Ferencz,
szállodás.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Égészen ujonnan berendezve!

Fürdőidény tartama május—szeptember!

Villamos világítás!

**A leggazdagabb
SZÉNSAVAS VASAS FORRÁSOK
(József és Mihály-forrás.)**

A női bántalmak, vérszegénység, sápkór, hólyaghurut és vesefőeny, aranyeres bántalmak, gyomor és bélhurut, idegbajok ellen kiváló orvosi tekintélyek által ajánlva.

Szénsavas vasas meleg (pezsgő)-tükör-fürdők, egy külön e célra emelt új épületben, a legkényelmesebben berendezve nők és férfiak számára. Láp (mór)-fürdők. Calorisator-fürdők. Mindennemű kádfürdők. Uszoda a természetes források fölé emelve, (17°—18° C. fokra melegítve.) Kellemes égalj. Jó, olcsó lakások. Kitűnő kiszolgálat és jó étkezés. Naponta többször zene. Este villamos világítás a parkban.

Allandó fürdőorvos: Dr. Sántha György.

BUZIÁS Hidegviz gyógyintézet
és
Kneip-kúra Buziáson.

gyógyfürdő

vasuti állomás LUGOS.

Zónajegy Budapest-Orsova.

Magyar kir. államvasutak.

Minden vonathoz elegáns társas-kocsik személyenkint 1 frt, magán-fogatok személyenkint frt 1.50 a fürdőigazgatóság által kirendelve.

Tekintettel a fürdőző-közönség azon részére, mely a hidegviz-kurát, főleg a Kneip-kurát kívánja használni, Buziás-fürdön is ez idén egy külön e célra épült és szakszerűen berendezett vizgyógyintézet létesült. hol a vizgyógymód és Kneipp-kúra műveletein kívül massage, villanyozás, villamos fürdők is alkalmaztatnak. Külön gyógy-étrend. Jól képzett fürdőszolgák és fürdőszolganők.

A vizgyógyintézetnek e téren már régóta előnyösen ismert szakorvosa és vezetője Dr. FAJTH PÉTER-

A Buziási József- és Mihály-források

vize nemcsak mint kitűnő gyógyvíz ismeretes, de óriási szénsavtartalmánál fogva a legkellemesebb hűsítő itallal is szolgál. — Mindennemű felvilágosítással, nemkülönben prospektusokkal szolgál a

fürdőigazgatóság Buziáson (Temesmegye.)

396 1—6

Elővigyázat a
„ZACHERLIN“
bevásárlásánál!

Vevő „... nem fogadok el nyitva árult rovarpor t, mivel én Zacherlint kívántam! ... Ezen különlegességet méltán dicsérik a legjobb szernek mindenemű rovarok ellen, amiért is egyedül csak ilyet veszek: **lepcsételt paloczkban „Zacherl“ névvel ellátva. Ára: 15 kr. —, 30 kr. —, 50 kr. — 1 frt. A „Zacherl“-féle megtakarító-készülék ára 30 kr.**

A valódi Zacherlint az alábbi helyeken árulják:

Aradon:
MARX és FEJÉR,
KARÁTSY ANTAL,
AMTMANN LAJOS,
BAUMANN BENEDEK,
BRUNNER C. és FIA,
DENGEL LAJOS,
DENGEL BÉLA,
DRATSAY LAJOS,
DÜRR TESTVÉREK,
DUZSEK FERENCZ,
ELES ARMIN,
GEBHARDT J. és FIA,
GUTTMANN SAMU,
HUBERT BERNÁT,
KAMENSKI K.,
KOTORATS MLADEN,
ILLICS ARZEN,
BELGRADER K. és Társa.
MEER MÓR és FIA,
NAGY FARKAS,
NEULANDER ZSIGMOND,
OBETKO KALMÁN,

POLLAK JOZSEF,
PREISACH VILMOS,
SIMON KAROLY,
STEINITZER N.,
TONES EDE
WECHSLER JÓZSEF,
WEISZ DAVID,
ifj. WEISZ MÓR,
SCHWARZ M.,
SCHERFENEDER M.,
KACSER SAMU,
ERNYEY GY. és PRINNER

Uj-Aradon:
LISZKOVETZ ANTAL.
ZIMMER MÁTYÁS,

Almásan:
MESNER B. É.

Battonyán:
GELLER FERENCZ,

Borosjenőn:
BLAU DÁVID,
STRAUSZ IGNÁCZ,

Buttyinban:
KRAUSZ PÉTER,

CsERMÖN:
HOLLÄNDER SAMU,

Kevermesen:
GRÜNBERGER MÓR,

M.-PÉCSKÁN:
KÖNIGSTHAL LIPOT.
FLISCHMANN HERMAN,
TURSJKY NÁNDOR,
VOJTEK KALMAN gyógyysz.

Pankotán:
PAVLOVITS CONSTANT.,
RIGLER ISTVÁN,

Perjámoson:
BRUNNER KÁLMAN,
JOCHMANN K. özvegye,
STEFAN MIKLÓS,

Radna-Lippán:
FREULICH TESTVÉREK,
SCHAFFER ANTAL.
SCHWARZ FERENCZ,

Soborsinban:
BLAU MOR és FIA,

Uj-Szt.-Annán:
HENNY KAROLY.

Világoson:
SCHUBERT és GOLDSTEIN.
WEBER JÁNOS.

Vingán:
KLEEMANN N.

Valyemárén:
KOHN LIPÓT.

Dal.

(Részlet nagyobb munkából.)

*A hold sugára reszket**A tenger kék ködén,**Ezüst fodrok susognak**Te rólad én felelem.**Oly édesen regélnék**Az exüstös habok,**Mig vártak-vártak téged,**Szivem jobban doboq.**Elhallgatom a tenger**Rejtelmes hangjait,**Ugy vélem: közelebb vagy,**Szint' érzem csókhajid.*

Pekry Károly.

Napoleon anyja.

Az „Aradi Közlöny“-nek írta: Márkl Sándor dr.

Pozsonyi deák koromban egy Ventur-utczai házban nem egyszer melegegtem annál a nagy zöld cserépkemenczénél, mely mellett az 1805. év karácsonyán, hagyomány szerint, Napoleon is megpihent. És elgondolkoztam rajta, ilyen kis szobában, ilyen szerény körülmények közt mi keresni valója lehetett olyan nagy embernek, hogyan vetődhetett ide az a férfi, ki egész Európában is alig fért el? Arthur Lévy könyve (Napoleon intime, Páris, Librairie Plon, 1893. n. 8. r. XII. 656 lap) eddigi olvasmányaimnál talán még jobban meggyőz, hogy szűk négy fal között, polgári cserépkemence mellett egy Napoleonszemle is megvonulhat, s hogy ő maga, ki úgy szólván újra rendezte, fölforgatta Európa minden fejedelmi palotáját, jól érezte magát ilyes keresetlen környezetben is. S annál jobban, mert hiszen a megszokott fénynek pár óráig való nélkülözése éppen azt jelentette, hogy utána annál vakítóbban jelenik meg az iránta rajongó, vagy a tőle féltő tömeg szemében.

Mig minálunk még most is olyan bátorosan a közvélemény, hogy nem meri a közszereget legelőkelőbb talapzatára állítani azt a férfit, ki legfőbb eszköze a modern Magyarország megalakításának, a franciaiknál akkor is erős volt a Napoleon-kultusz, mikor evel a nagy emberrel homlokegyenest ellenkező irányt követett a politika. Most, a köztársaság napjaiban majdnem inkább, mint valaha. S ha az imént elhunyt Taine és iskolája valódi jelentőségére kívánja is leszállítani azt a működést, melyet hazája és Európa történetében kifejtett, úgy látszik, annál többet szer Napoleonban az ember, mentül inkább külön választják egyéniségét azoktól a körülményektől, mik őt olyan szédítő magasságba emelték.

Ezt a munkát végzi A. Lévy könyve is. Igazi lélektani tanulmány, a nélkül, hogy a tényeken s azok csoportosításán kívül egyebet kívánna adni. Teljes őszinteséggel mutatja be az embert, a testet és a vért, s előnyeinek kedvéért nem takargatja hibáit. Majdnem másfélszáz könyvből, többnyire emlékiratokból, a gyermek első sirásától a megbukott császár utolsó sóhajáig, mozaikszzerű adatok alapján építi föl azt a jellemet, mely egy világon uralkodott s mely bámulatra, irigységre, gyűlölségre keltette az emberiséget, a nélkül, hogy a szigorú történetírás valami természet fölött álló jelenséget fődözhetne föl benne. Mégis csak a Taine elvének igazolása ez a nagy ember; őt is a körülmények emelték s oly nagyra azért, mert rendkívüliek voltak ezek a viszonyok.

Attól a pillanattól fogva, hogy 1769. aug. 15. d. e. 11 órakor Ajaccio-ban megszületett Napoleon, Lévy könyve mindvégig ott tart bennünket a család legbelsőbb körében. Csak hogy vége felé ez a kör fogyszólván már az egész nyugatot magában foglalja. Ha az a kép, melyet anyjáról, Laetitia Ramolin-

ról fest, nem versenyezhet is avval, melylyel Larray (Madame Mére. Napeleonis mater. Páris, 1892.) csak az imént bájolta el az olvasó közönséget, a jólelkű, egyszerű, de mégis a Lucretiákra, Portiákra és Corneliákra emlékeztető édes anyának alakja elkíséri egész tünevényes pályáján a fiut, a hatalmas Caesart, kinek anyjához való igazi szeretete nem egyszer megengesztel bennünket életévei egyes visszataszító jeleneivel szemben. S ha a francziák 2—3 hónappal ezelőtt mint igazi nőt bucsuztathatták el Grévy né t, ki egyszerű asszony maradt akkor is, mikor ura a köztársaság elnöke lett, még jobban megilleti az előismerés Napoleon anyját, ki akkor is megőrizte igénytelenségét, mikor fia a félvilágnak parancsolt. Ez annál ritkább tünevény, mert őt nem Grévy finom műveltsége tartóztatta a hatalom felhasználásától, hiszen társadalmi műveltsége aránylag kevés volt; csupán jólelkje marasztotta meg a mérséklet utján.

Arthur Lévy gazdag tartalmu könyvéből csupán az őt jellemző adatokat mutatom be.

Napoleon, mint maga bevallja, kis gyermekkorában, mint egy népes család tagja, sok szükségét és nélkülözést szenvedett. Atyja és anyja hat gyermekökkel rossz napokat látott. „Az ég azonban igazságos. . . Anyám igazi asszony.“ Így írt 1811-ben a leghatalmasabb császárság ura; s mivel így írt, nem lehetett rossz fiu. Valóban, anyjával szemben való magatartásában még a legelfogultabb kritikuskok sem találtak kivetnivalót.

Mint egyszerű tüzérhadnagy, majd kapitány minden keresetét, zsoldját édes anyja rendelkezésére bocsátotta. Már mint tábornok, kényelmes lakást rendezett be családjának, mely idáig nyomoruságosan élt Marseilleben. A Vendémiaire után az az első gondja, hogy ellássa hozzátartozóit. Maga mondja egyik levelében, hogy családjának 50—60 ezer frankot küldött, s hogy minden szükségéről gondoskodik. Az első olaszországi hadjáratban Montebellonál és Passerianonál mellette találjuk anyját és nővérét is. Mint már első konzul, azon volt, hogy anyja az állam fejéhez illő házat tartson. Anyja ettől fogva a Montfermeil hotelben, a Mont-Blanc-utczában lakott. Kevéssel ezután Laetitia, most már Franciaország nagyasszonya (Madame Mére), a Saint-Dominique-utczában levő hotel de Brienne kapta meg, a hol különben a hadügyminiszter lakott. A császár anyja részére itt egész kis udvart rendeztek be; volt 5 udvarhölgye, 2 kamarása, 3 lovásza, egy fő alalmazna-osztogatója, egy titkára s egy felolvasó nője. Az udvarhölgyek közt volt d'Arantés hercegnő, ki memoirjaiban számos részletet tartott fenn erről az udvarról.

Napoleonot pusztán a fiui kegyelet készítette anyja tiszteletére; anyja maga keveset törődött a saját diszével. A szerencsefiának mindenestre fejtörést okozott, hogyan tegye császárságában első helyre édes anyját, kinek szokásai és beszédmódja oly kevéssé illettek magas állásához. Maga Bonaparte Lucian is bevallja, hogy nem beszélt jól sem francziául, sem olaszul. Girardin, ki 1803-ben társalgott vele, azt beszéli, hogy l'empereur helyett l'emperrurt, je és de helyett jout és dont stb. mondott.

Napoleonnak anyja iránt nyilvánosan tanusított tisztelete nem volt a fiu szeretetnek hatására számított fitogtatása; ő és anyja valóban a legbensőbb vonzalommal viseltettek egymás iránt. Csak hogy az a bizalmaskodás néha olyan módon nyilatkozott, hogy szinte elvetemültségnek lehetne mondani, ha tulajképen nem enyelgés számba akarták volna venni. Emlékirataiban Roderer elbeszéli, hogy 1802. ápril 17-én, nagyszombatban a másnapi istentiszteletéről, a püspökök szentbeszédeiről s máseffélékről folyt a szó. A császár anyja tölemlítette, hogy fiát, Napoleont hajdanában föl is pofozta, ha nem akart menni misére. Tegnapelőtt — tette hozzá — azt mondtam neki, hogy „most már nem szükséges őt pofonnal biztatni a nagymise meghallgatására.“ „Nem, — felelt a császár — most már hatalmamban áll, hogy visszaadjam.“ S egyszer valóban arczul legyintette anyját!

Vasárnaponként a császár anyja s az egész család mindig a tuileriákban ebédelt. S fia kérelmére, Jozefintől való elválása után is, meg-megjelent a császári palotában Laetitia. Bonaparte Lajosnak eltűnése 1810-ben nyug-

talanságba ejtette az egész családot. Az első hirt egyenesen anyjával közölte a császár. „Sietve értesítelek — írta, — hogy a hollandiai király a teplitzi fürdőben van. Mivel olyan sokat busultál eltűnésével, megnyugtatósd végett egy pillanatot sem akarok elveszteni, hogy ezt az ujságot veled közöljem.“ Ugyanezt a tiszteletet tanusítja utóbb is, midőn Elba szigetéről, száműzetése helyéről, így ír Bertrand tábornoknak: „Ha anyám jön, olyan erős kocsi küldjön, hogy vissza is mehessen rajta, mert itt elég hideg van s viszszafelé megfáznék valami nyitott hintóban.“

Napoleon mindig gyöngédnek mutatkozott anyja iránt. Csupán avval a móddal nem értett egyet, a hogy háztartását berendezte. Nem tudta rábeszélni, hogy jövedelmének nagyobb részét elköltse. Nem állta meg mosolygás nélkül, mikor anyja azt mondta neki, majd örül még annak, a mit ma tesz, ha egyszer megint elvesztik a hatalmat. Lévy nem hiszi, hogy ezt az előérzetet az keltette volna föl a császár anyjában, mintha nem tartotta volna elég szilárdnak fia uralma alapját. Egyszerűen annak tulajdonította, hogy sokat kellett valaha túrnie az életben. Saját szomorú tapasztalataiból tudta, hogy ezen a világon minden rossz megtörténhetik. Tönkre ment, látta lángba borulni házát, őt gyermekével bujdosnia s Marseilleben, a hová menekült, az emberek jóságából kellett élnie, mielőtt a hatalomnak erre a polczára jutott. Anyai szíve sohasem feledte el ezeket az aggodalmakat, kivált a pénz szűkét. S ha még hozzáteszszük, hogy mindig szeretett gazdálkodni, megértjük tartózkodását, mely voltaképen csak ösztönszerű sejtélem volt annak a részéről, kit maga Napoleon is „igazi asszony“-nak nevezett. Olyan czim, melyet senki sem vitathat el tőle.

A szerelem röpte.

(Német népdal.)

*Volnék csak his madár,**Szárnyam kibontanám,**Szállnék feléd;**De nincs mód o helybe' kell**Maradni még.**Sorsom ha messze vet,**Álmom hozzád veset,**Szólok veled;**De hej, ha ébredek**Magam vagyok.**Óránkint éjjelen,**Fölebrud hű szívem,**S gondol terád;**Exszesz szívemet**Hogy adad át!*

Mérő Károly.

A szabadságharczi muzeumban.

Fényes palota áll a Maros-parton, a görög építőstíly csakhamar elárulja rendeltetését. Ha a stíly nem beszélne, a metopokon levő domborművek, melyek a tizenhárom vértanu arcz-képét mutatják, kiknek Arad Golgothájok volt csakhamar fölvilágosítana az épület hivatásáról. A homlokzat háromszögét kitölti az 1848—49-iki titánharcznak egy megkaqó részlete; az akkori szereplők fel is ismerhetők, többnyire daliás alakok, kik akkoriban legszebb éveiket élték.

Képzetelemben így alkottam meg magamnak a szabadságharczi muzeum épületét, miután láttam azt az értékes gyűjteményt, mely a színházi palotában van elrejtve. Mert végre is egy muzeum kérdésénél nagyon fontos szerepe van a helynek is, a hol a gyűjteményt elhelyezik. A gyűjteménynek képet kell alkotni, hol a nem szakértő is teljes tájékozottságot szerezhessen magának. Ehhez minden esetre tágas termék kívánatosak, a melyek a mostani helyiségben nincsenek meg, mind amellet meglegő szép rendben vannak a tárgyak elhelyezve.

Bemutatónak minden esetre legalkalma-

sabb a fegyverterem. S itt vannak a legkülönbözőbb fajtájú fegyvernemek elhelyezve. A damaszkai kardtól kezdve a népfölkeio fordított kaszáig, s ahavasi oláh lándzsáig mindenféle szuró-vágó fegyverszép harmonikus rendben van elhelyezve. Meg van jelölve egy-egy vaskó, mely egész magyar család életét kiontotta. A lövő fegyverek közül ott van az a játék-ágyu, melyet egy apa fiának csináltatott, ott az a gömbölyűre csiszolt kő, melyet a fölkelő testvérek szortak gyilkos szándékkal a magyarokra. Ezer szerencse, hogy e veszedelmes ellenség nem kapott használhatóbb fegyvert kezébe; bár másfelől a magyaroknak se volt mindenütt jobb fegyverük, mégis csodát műveltek a rendes hadseregekkel szemben, nem is szólva a felkelőkről, kik csak a védtelen emberekkel voltak vitézek.

Ezen teremben találjuk az egyéneket bemutatva arcképekben vagy mellszobrokban. A „Talpra magyar“ költőjével, e jósló tehetségű látnokkal, kinek imája szomorú meghallgatást nyert, s ott „esett el a haroz mezején“ — kétszer, háromszor is találkozunk. Itt és szomszédságában látjuk az akkori hadi felszerelés egyes darabjait, a legénység és tisztek uniformisát, a lovak felszerelését, a diadalokban meghordozott zászlókat, azokat a drága darabokat, melyeket a fegyverlerakása alkalmával ereklyéül vittek magukkal a bus vitézek.

Most még megférnek egy teremben velök a magyarok ellenségei is. Ott van Windisgrätz rossz lelkiismerete, az ellenfél gavallér bánja, Jelasics, magas kopasz homlokával, a melyben kevés ész lakhatott. Ott Horbán horihorgas, begombolt kabátu áruló alakja, ott van Bálint, Toroczko eipusztítója. Janku délczig alakja, de nem messze tőle van a Nemezeg; Janku összeesett alakja egy armer Reisen-der-t tüntet föl ütött-kopott ruhában; tilinkóját, melylyel házról-házra járt, s kegyadományokat gyűjtött ő, a ki anyyi magyarnak nem kegyelmezett. Örök emlékül ott van most is az a tilinkó a muzeum birtokában, a kép pedig meg van koszoruzva azokkal a bogáncsokkal, melyek jelenleg sirján nőnek.

A diadal-jelek után csakhamar következnek a gyász jelvényei. A fegyver-terem szomszédságában ott látjuk azokat a finom kézi munkákat, melyeket az aradi vár rabjai elég primitív segédeszközökkel készítettek. Nem tudja az ember csakugyan, hogy mit is bámuljon inkább, a türeimet-e, de hát ez hogy ne lett volna a szegély raboknak, vagy a művészi kiviteit, mely egyes daraboknál igazán meglepő.

Ezután a szögletszobába, az igazi mauzoleumba lépünk: Lozár ezredes, Gróf Vécsey, Kiss Ernő tábornokok ereklyéi foglalják el itt a főhelyet, izlésesen, szinte művészi csoportosítva. Mennyi sok remniscentiát keltenek föl ez ereklyák bennünk. Kiss Ernő gazdag asztal felszerelése emlékeztet a bő kezű ezredesre, ki egész ezredét saját költségén fölöltöztette, mellénye, ingujja, melyeket a Golgothán mentében viselt emlékeztetnek a hősré, ki nem félt a golyótól, melylyel a harctéren annyiszor szemben állt, kit még a golyó is tisztelt, s társai között térdelve maradt akkor is, mikor ezek elesetek a gyilkoló lövések következtében.

Gróf Vécsey értékes csecsebecsei a nagy urra vallanak, ki meg tudta magának szerezni a kényelmet s elég izlése volt, hogy a szépet a hasznossal egyesítse.

Az egyes levelek, melyeket az áldozatok utolsó perczeikben irtak szeretteikhez, mély benyomást tesznek az olvasóra. Ezek a hősök, kiknek nevét Szolnok, Isaszeg, Nagy-Sarló, Bácska és Bánát győzelmei hirdetik, igazi lelkükből nyilatkoznak, a szeretet és heroismus ott van letéve soraikban, melyek a zsarnokoknak folyton memento mori-t hirdetnek.

A diszül itt-ott elhelyezett festmények és aquarellek, melyek a fogságban sinlödök művei, még művelődési szempontból is nevezetesek. A külföldiek, kik a 48-49-iki Magyarországot a betyárok, kanászok országának tekinték, sokat tanulhatnak belőlök. Még a primitívebb művek is a művelt ember kezére vallanak, hol nem a gyakorlat, hanem az ész, a műveltség adta meg a technikát s az inspiráció az eszmét, melyet kisebb-nagyobb tökélylyel keresztül vitt.

A mauzoleumban elhelyezett koszorúk és szalagok nagyon sokáig fognak emlékeztetni arra a nemzeti ünnepre, melynél szebb napja

Aradnak még nem volt, s ki tudja, mikor lesz oly ünnepe, hacsak nem a muzeum-épület fölavatásakor, mikor anyyi embert fogad ismét keblébe.

De ki tudná azt a sok értékes dolgot felsorolni, mely a muzeum zsufolt termeiben elhelyezve, sokszor a helyszüke miatt rosszul elhelyezve van. Valóságos kincsek ezek, melyek között nincs jelentéktelen. Egy-egy diszmagyar ruhás ősi család tagjának arcképe épen szomorú emléket kelt bennünk, hogy akkor, mikor a haza a sir szélén állott, nem siettek segítségére, sőt vergődését teljes közönyvel nézték.

Széchenyinek, a volt délczig huszár-kapitányának, a nemzet gazdasági reformátorának Döblingben megtört alakja eszünkbe juttatja Cassandrát, ki mindent megjósolt, vért látott a csillagokban, de fájdalom, nem hittek neki.

Behmnek óriási mellszobra nélkülöz ugyan minden művészi kiviteit, de még így is hatalmas homlokával elárulja a katonai lángészt, mely a híres guerillában, az oroszok rémében lakozott, kit épen katonai tehetsége miatt Petőfi annyira bálványozott.

A végső szobában van az irattár és könyvtár. Az előbbi magában foglalja Csányi levéltárát, egyes helyeken levő iratok még többre is engednek következtetni, azonban egy történeti folyóiratnak megindítása csak pium celenidium, mert áldozatot föltételez; a költségek megtérítésére azonban alig lehet számítani akkor, mikor Arad monographiája, mely 12,000 forint költséget vett igénybe nem számíthat arra, hogy hatszáz nyomtatott példányá elkeljen, miután másfél évfeljegyelése után is alig kel el százhusz példány.

Az adományokat tehát egy előre gyűjteni kell tovább is, talán eljön majd az idő, midőn Arad is inkább irodalmi központtá lesz, s akkor a jövő nemzedék hasznát veheti a megkuporgatott kincseknek.

Laukó Albert.

A hű szerelem.

(Német népdal.)

Haj az nem is lehet:
Elhagyni tégedet!
Kit úgy szeret szivem,
Hidd el nekem!
Szivem megbüvöléd,
Egészen csak tiéd,
Nem tud szeretni mást,
Csak érted ég!

Van egy szép kékvirág,
Úgy hívják: nefelejts;
Hordozd ezt sziveden,
És engem ne felejts!
S remény, virág ha hull,
Szerelmünk élje tul;
Hogy én megörizem,
Hidd el nekem!

Volnék madárka csak
— Ki úgy óhajtalak —
Ölyv-, sólyom allen is
Szállnék feléd!
Vadász ha holtra fő,
Öledbe hullanék;
Ha rózsám gyásza vár,
Üdv a halál!

Mérő Károly.

Fehér rózsa.*

Irta: Hrabovszky Lajos.

Agglegény volt. Piczi szürke szeméből folyton valami megnevezhetlen szuró sugár hatott elő; ütött-kopott czilindere jobb időkre emlékeztette a feledékenységre könnyen hajló emberiséget. A szeme mellett legyezőszerűleg szétvonuló ranczok az idők rotációs kerekén elhajtott éveket számlálgatták. Az egész ember egy hosszú kérdőjelre emlékeztetett.

Lakása nem volt ugyan szépen bebutorozva, de annál inkább tanyát ütött benne a

* Mutatvány szerzőnek sajtó alatt levő „Halköznapok” című kötetéből. ▲ szerk.

rendetlenség. Szanaszét heverték abban könyvek, kóták, s térképek. A sarokban az ócska ruhák halmazával teletömött fenyőláda éktelenkedett.

A kiterített mappákról a vastagon körül-vöröspajbászolt Madagaszkar szigete domborodott ki.

Klempa Pálnak oda kellett irányítania a magyar gyarmatosítást, ott kell új hazát teremteni a kivándorlott honfiaknak.

Mondják, ez a perpetus mobile-féle elmélet törte össze.

I.

Künn esett az eső. Behuzta hát magát a pamlag szögletébe, s okosabb dolog híján fűtyölt. Oh, most Klempa Pál igazi hivatással és érzéssel tudott fűtyölni! A levegőn át olyan képet nyújtott a városka, mintha ólommal lett volna rajzolva.

A templom ócska tornyán a kereszt kétes köddel körülvéve bizonyos melanchóliával tekintett a néptelen utcákra. Ez az álmoság átragadt reá is.

Nem tudott mit csinálni. A fűtyölés untatta, mert féllábu csókája, melyet már félvé őta tartogatott, unos-untalan belerikácsolt legfinomabb pianóiba. A madagaszkári expedíció terve pedig e pillanatban csak bosszantani tudta.

Önkéntelen számolgatta magában a kis ébresztő óra ketyegését:

— Egy . . . kettő . . . egy . . . kettő . . .

Mintha az óra is azt kalapálta volna:

— Az idő eljár!

El bizony, de még mennyire. Klempa Pál érezte ezt legjobban.

Elsimitotta homlokáról a gyérülni kezdő hajfürtöket, s szóltanul távozott lakásáról.

Künn az eső elállt. Az utcai csatornában örült sebességgel rohant a szalmával, piszokkal telt víz a tartányok felé, Klempa Pál pedig pedáns lassúsággal mérte végig az utat.

Klempa Pált nem egy könnyen hozza ki a sodrából a szeszélyes idő. U pontos és nyugodt, akár az automata ember, mit a vásár alkalmával mutogatnak a bámulni szerető tömegnek.

Zöldülő kalapján az idő vasfoga lyukat rágni nem fog soha, s cipője fel sem veszi azt a kis vizet, ami beléfolyik. Minek tehát a két-ségbeesés?

Egy nagy sárgaház felé tartott. A hatalmas épület, mint egy kopott színházi kullissza, úgy meredt előre szegletes falaival. Festékét lemosta az eső, tetőjét kitarkázta a sok igazítás.

Klempa Pál mégis vonzódott ehhez a házhoz. Ha közeledett felé, száraz, szintelen ajkai jóleső mosolyra huzódtak, szeméit tágabbra nyitotta az ébredő öröm, még görbe háta is megegyenesült egy pillanatra.

Nem hiába járt a nagy telepítvényes erre, mert nem minden agglegény azért agglegény, mivel nincs szive! Klempa sem azért keresett harminczhat forintot havonta a városnál, hogy meg ne takarított volna valamicskét!

A nap eközben kisütött.

II.

Félénken nyitott be az egyik ötödik emeleti lakás ajtaján. Hóna alá szoritotta kalapját, szeméit a földre szegezte, mint a tetten kapott bűnös:

— Jó napot kívánok.

Életpiros, fiatal leányka ugrott elébe. Sugár termetén kíváncsan feszült meg az egyszerű vászonkabátka, melynek közepéről a tiszta fehér battiszt kötény vetett jóleső világot maga körül.

— Jó napot Klempa ur! Hát maga hogy jött ide?!

Klempa «ur» teljes naivitással ütközött bele egy karosszékebe.

— Bizony magam sem tudom.

Sárika elhallgatta a választ. Gyorsan megtörülte az egyik székét, ülésel kínálta meg a fülig elpirult alakot.

— A mama a szomszédban van; egy barátnejánál, de nemsokára visszajön.

— Vissza. Hogyne.

— De hát mért oly szomorú ma? Csak nem érte valami váratlan szerencse. Talán csak nem Madagaszkar —

— Ugyan Sárika! Hogy beszélhet már ilyet.

Itt nagyot sóhajtott.

— Más az, ami bánt; a mai kor profán gyermekei azt nem tudják megérteni,

— Ugyan mi?
— Klempa elhallgatta a kérdést, de a következő percz en színészi mozdulattal ragadta meg a leány kezét.
— Sárika, látta maga már az én lakásomat?

— Hogyne, mikor a mamával egyszer arra jártunk, s meglátogattuk, tudja, mikor olyan nagyon beteg volt. Nem volt senkije, olyan elhagyatottan feküdt a kórágyon, hogy megsajnálunk.

Pál ur alsó szemhéján nehéz könyecsepp jelent meg.

— Igen, igen, De ugy-e szép lakás?
— Oh nagyon.
— Igaz ugyan, hogy nyáron szörnyü meleg, de télen annál hidegebb, mi tekintve klimatikus viszonyainkat, csak egészségesnek mondható. Természetesen.

— Azután látja, abban a lakásban ketten is elférnének, kik nem vágnak csillagot rabolni az égboltozatról, de megelégzenek azzal, mit a mindennapi élet nyújt. Teszem azt —

— Igen, igen, Klempa ur, teszem azt —
A mama nyitott be. Klempa bizonyos féltelmes tisztelettel nyelte le az ajkán kifutni készülő szót, s a benső láztól kiszáradt nyelve alig tudta elrebegni a sablonszerű köszöntést.

— Ah! Pál ur — szólalt meg a mama — a mi legkedvesebb vendégünk, ki azonban boldogabb, ha elkerulheti házuk tájékát.

Pál ur mentegetőzött:
— Oh kérem!

— Ej, ej — folytató Sárika anyja — ismerjük már a nagy könyvmolyt!
Klempa Pál alig birt szabadulni. Mint a kába, fordult ki az ajtón, s csak az alkony hűvös szellője téríté magához. Agyát a közelmint képei oly élénken foglalkoztatták, hogy alig tudott önmagával tisztába jönni.

A már-már kimondott boldog szót, az édes együttlét, a naiv zavarában bájos leányarcz, mind, mind egy rózsaszínű ködben folytak szeméi előtt össze. Az elképzelt boldogság elkápráztatta.

Mikor kilépett a keskeny kapu alól, lábai elé egy fehér rózsza esett; az ötödik emelet egyik ablakából pedig egy bájos leányarcz intgetett felé:

— Jöjjön el máskor is!

III.

Egész éjjel nem tudott aludni. Forgolódott hol jobbra, hol balra, s az álom csak nem akart szemeire szállani. Már a hajnal vetette be bronzvörös kévéit a kis szoba ablakán, s még akkor is csak bámult a mennyezet kopasz gerendáira.

Bosszusan kelt föl. Szemei az álmatlanul töltött éjszakától vörösekre dagadtak, alatta pedig halványkék karikák jelentkeztek.

A fehér rózsza ott diszelgett egy metszett palinkás pohárban. Ennek látása lassan-lassan eloszlatta bosszuságát. Leült a pamlagra, kezébe vette a drága virágot, s nézte, csodálta hosszú ideig. Egyszer aztán lecsukódtak szempillái, kezei erőtlően estek ölébe, feje féloldalt fordult, s egy percz múlva már Klempa Pál — aludt.

Ajkai álmában önkéntelenül motyogni kezdtek:

— Aztán, látja, abban a lakásban ketten is elférnének, kik nem vágnak csillagot rabolni az égboltozatról, de megelégzenek azzal, mit a mindennapi élet nyújt.

Tizenegyre járt az idő, mikor felébredt. Hihetetlen gyorsasággal kapkodta magára új ruháját, melyet csak sátoros ünnepeken szokott felöltöni. Gomblyukába tűzte a fehér rózsát, s elindult.

A nap sugarai jótékonyan hatottak rá, s az élet nyomorúságait elfeledtette vele a boldogság verőfénye.

Pál ur leánynezdöbe ment.

IV.

Mindketten otthon voltak. Sárika is, meg az anyja is.

Klempa feszesen ült az ablak melletti karszékekben. Ujravasalt gallérja magasra tartotta a fejét, fényesre kefélte czipője előre jelezte a nagy aktus közeledtét.

Csend volt, csak Klempa Pál köhintett olykor-olykor jelentőségteljesen.

— Lám, milyen szófogadó a Klempa ur — jelezte Sárika — máris eljött, pedig tegnapi látogatása előtt félévig nem mutatta magát. Ez igazán szép.

— Oh! majd másképp lesz ez ezután, láthatnak mindennap, ha elértem célomat — gondolta magában a kérő, de nem mondta.

— De nini, milyen szép rózsája van önnek — csevegte a leány. — Igazán nagyon szép.

Klempa nagy megerőltetéssel hajtotta lejjebb fejét, s bizonyos ravasz szemhunyoritással szólt a mama felé.

— Igen. Nagyon szép, és én boldognak érzem magamat —

— Ej, Pál ur, — szólt közbe most a mama — nem is tudtam, hogy önt oly boldoggá tette a ledobott rózsza, melyet én juttattam kezeihez, biztatásul a jövendőre.

Majd Sárikához fordult.
— Eredj csak leányom, nézd meg, nincsen-e baj a konyhában.

Mikor az ajtó bezárult Sárika mögött, közelebb lépett Klempához, mélyen a szeme közé nézett, s fájdalmas hangjában egy elveszett tragikai tehetség szólalt meg.

— Mert hát tudhatja, hogy a szegény özvegynek istápra van szüksége, ki gyámolítsa őt öregségére —

Klempa ijedtében összeroppantotta uj kalapját, ajtó helyett az éléskamrába nyitott, s fülég vörösödve rebegett pár szót.

Mikor kiért a keskeny kapu alól, vézna teste még jobban összeesett, arczába a ránczok mélyebben vágódtak be, s könyező szemében a hallgatag fájdalom megtört sugara játszott.

Huszsor is elismételte magában:
— Soha sem házasodom meg, soha!

Könyvtárban.

(Egy régi könyv olvasásakor.)

Könyvhalmaz . . . mély, sötét tanok . . .
Lapozgatok . . . lapozgatok . . .

Egy-egy sor — egy-egy név alatt,
Mely meghatott, mely elragadt
Kicsinyke jel . . .

— Kitől? . . . Miért? . . .
Tán senkitől — tán semmiért . . .

Virágot zártak tán ide
És meghasaadt szegény szive?
S míg összezúzva haldokolt,
E névre fájó könyve folyt?
Vagy játszi gyermekhez nyoma?
— A véletlen veté oda?
Várurnak rejtett hölgye tán?
Egy nyughatatlan éjszakán,
Sóhajtvá drága kedvesét,
Megjegyzé drága, szent nevét . . .
— S a holdsugár tanu reá,
Mi forró csókkal halmozá.

Vagy zárda mélyén agg barát
— Mormolva zsoltárt, bibliát —
E régi könyvben levelez . . .
Emléke fáradt, tévedez.
De mikor itt — e névhez ér
Szívében lánggra gyul a vér,
Csodás gyönyörben ég szeme,
Átszellemült tekintete.
Tollat ragadva néz red . . .
. . . S kis jelt vet a nagy név alá! . . .

Könyvhalmaz . . . mély, sötét tanok . . .
Lapozgatok . . . lapozgatok . . .

Somló Sándor.

A pezsgős pohár.

Irta: Henri Lavevas.

Az ur.
Az asszony.
Amélie, a cselédjük.

Egyszerű, de kényelmes berendezés. Férj és feleség a reggelinél ülnek. Előtte való nap vendégeik voltak ebédre.

Az ur. Igazán jól sikerült ez a mi tegnapi kis ebédünk. Châteaulin barátunk kettőért evett.

Az asszony. A strassburgi pástétom fölséges volt.

Az ur. Háromszor vettem belőle.
Az asszony. Jó, hogy meg nem betegedtél tőle. Hanem reménylem, nem törtek el semmit?

Az ur. De igen; Amélie eltört egy pezsgős poharat. Magam láttam.

Az asszony. Bizonyos vagy felőle?
Az ur. Ha mondom, hogy láttam! Egész hosszában megrepedt, a szélétől a talpáig.

Az asszony. Ez már a nyolczadik!
— Két tucztból a nyolczadik, ez már mégis csak sok!

Az ur. Csitt! (Amélie belép az ebédlőbe.)
Az asszony. (Améliehez.) Reményilem, nem tört el semmit tegnap?

Amélie. Nem, asszonyom.
Az asszony. Minden rendben van, a poharak mind épek maradtak?

Amélie. Igen, asszonyom.
Az asszony. Ugy? (Az urra néz, de ez fel sem pillant. Amélie kimegy.)

Az ur. Ez mégis csak sok. Egész hosszában megrepedt, a szélétől a talpáig. Magam láttam.

Az asszony. Nincs könnyebb, mint erről meggyőződnünk. (Fölkel és felnyitja a nagy pohárszék üvegajtóját.) Ime itt van. (Kiveszi a törött poharat és az asztalra helyezi.) Ez csakugyan el van törve.

Az ur. Az ördögbe is! Hiszen csak nem vagyok vak.

Az asszony. Igazán bosszantó. (Amélie bejön.) Maga eltört egy pezsgős poharat, leányom; miért nem mondta meg?

Amélie. De asszonyom . . .
Az asszony. Valahányszor eltör valamit, akarom, hogy megmondja nekem; akarom, érti? — és nem fogom megszidni érte. Ez nem nagy dolog. Mig, ha elhallgatja . . .

Amélie. De én semmit sem hallgatok el asszonyom előtt.

Az asszony. De igen, minthogy nem mondja meg, ha valamit eltör.

Amélie. Istenem, hisz mindnyájunkat érhet baleset.

Az asszony. Ugy van, de akkor meg is kell mondania.

Amélie. Nem tudtam asszonyom.
Az asszony. De igen, tudta, megmontam magának, amikor szolgálatba állott.

Amélie. (Olyan arczczal, mint akit halálra untatnak.) Igen, igen.

Az asszony. És még azt is mondtam hogy nem tűröm a feleselést, nem tűröm . . .

Amélie. Engedjen meg, asszonyom . . .
Az asszony. Semmit, egy szót sem, Nem tűröm a feleselést . . .

Amélie. Jól van, asszonyom, nem fogok többé feleselni.

Az asszony. Fogja be a száját, érti?
Amélie. Érttem.

Az asszony. Egy szót sem tűrök.
Amélie. (Sóhajta.)
Az asszony. Sóhajtást sem tűrök.

Amélie. (Behunyja szemét.)
Az asszony. Azt sem, hogy szemtelenül hunyorgasson a szemével.

Amélie. Azt hittem . . .
Az asszony. Mit se higgyen! Látot már a világ ilyesmit! Nemsokára egy szót sem lesz szabad szólani a cselédeinknek. Még majd meg kell köszönnünk, ha összetörük egész üveg-készletünket, összerongálják minden butorunkat . . .

Amélie. Ne kiabáljon úgy, asszonyom!
Az asszony. Mi volt az? — En kiabálok . . . (a férjhez.) Hallottad? — En kiabálok!

Az ur. (Atyailag.) — Amélie, hallja? Válogassa meg jobban a szavait. — Most pedig menjen ki a konyhájába.

Az asszony. Nem, nem, maradjon. Akarom, hogy végig hallgassa, a mi mondani valóm van.

Amélie. Ahogy parancsolja, asszonyom.
Az asszony. Nem mulik el nap, amelyen elne törne valamit; egyszer a cukortartót, másszor egy poharat a szép üvegkészletből, most ezt majd azt és sohasem mondja meg. Ha pedig egyszer szólok valamit, még felesel! Ez nem járja . . .

Amélie. Sajnálom, asszonyom. Inkább megfizetem a mit eltörök, aztán hagyjanak békében.

Az asszony. Igazán? Hátha szavánál fognám? Megérdemelné. Ha megfizettetném a szép, régi kínai porcellán cukortartómat, a melyet 25 forintért vettem, ugyan mit szólna hozzá?

Amélie. Azt mondanám, asszonyom, hogy nem fizetem meg.

Az asszony. És miért, ha szabad kérdeni?

Amélie. Mert az egy közönséges cukortartó volt és sohasem került 25 frtba.

A z a s s z o n y. Liba, annyit ért a régi porcellánhoz, mint a tyuk az ábéczéshez.

A m é l i e. Nem tudom asszonyom, hogy értek-e a porcellánhoz, de vannak még más dolgok, amelyekhez nagyon jól értek és ha beszélni akarnék . . .

A z a s s z o n y. Hogyan? Jól értettem? Még fenyegetőzni is mer?

A z u r. (A kit untatni kezd a dolog.) Elég. De most már elég. (Améliehez.) Távozzék Amélie.

A z a s s z o n y. Akarom, hogy rögtön magyarázza meg, mit akart mondani.

A z u r. Ugyan minek? Jövőre, ha eltör valamit, mindig meg is fogja mondani; meg fogja mondani nekem. Ugy-e Amélie?

A m é l i e. Igen, uram.

A z u r. (A feleségéhez.) Látod, megigéri.

A z a s s z o n y. Akarom, hogy rögtön magyarázza meg, mit akart az előbb mondani. Akarom . . .

A z u r. Furcsa! Makiaskodásod már igazán furcsa.

A m é l i e. Ezt nem én mondtam uram . . .

A z a s s z o n y. Most még sérteget is! (A férjéhez.) Ezt neked köszönhetem, hogy még sérteget is!

A m é l i e. Nem volt szándékom, asszonyom.

A z u r. Nem volt szándéka, édesem!

A z a s s z o n y. (Améliehez.) Akarom tudni, hogy mit akart az előbb mondani?

A z u r. Ah, ha így áll a dolog, csak rajta, én nem avatkozom többé semmibe.

A m é l i e. Hogy mit akartam mondani?

A z a s s z o n y. Igen, hogy mit akart azzal mondani: ha beszélni akarnék . . .

A m é l i e. Nos igen, elmondanék olyan dolgokat . . .

A z a s s z o n y. Milyen dolgokat?

A m é l i e. Amiket nem mondhatok el.

A z a s s z o n y. Miért nem mondhatja el?

A m é l i e. Mivel asszonyom megtiltotta, hogy elmondjam azokat.

A z a s s z o n y. Én? Én megtiltottam, hogy elmondjon bizonyos dolgokat?

A m é l i e. Ugy van, asszonyom.

A z a s s z o n y. Maga hazudik! Szemtelenül hazudik, lányom. Takarodjék a konyhá-jába! Takarodjék rögtön, hallja?

A z u r. (Aki figyelmes lett.) Nem, nem. Még ne távozzék!

A z a s s z o n y. (Férjéhez.) Vessünk véget, akard? Elég volt a feleselésből.

A z u r. Nem, nem, többet engedett már meg magának, mint a mennyit elnézhetnénk.

A z a s s z o n y. Ugyan mit akarsz? Jövőre, ha eltör valamit, meg fogja mondani neked, vagy nekem, ugy-e Amélie?

A m é l i e. Igenis, asszonyom.

A z a s s z o n y. (A férjéhez.) Hallod? Megigéri.

A z u r. De nagyon is merészen célzott rád . . . Zavarba akarom hozni . . . Meg fogom semmisíteni . . . (Szigoruan.) Amélie, mondjon el mindent, parancsolom.

A m é l i e. Csakhogy én nem akarom azt elmondani.

A z u r. Akkor hát elkergetem.

A m é l i e. Elkergetnek, ha nem szólak, el kergetnek ha szólok. Az mind egyre megy. Így hát szólhatok. Nos uram . . .

A z a s s z o n y. (A férjéhez.) Ne hallgass rá, egy szó sem igaz belőle!

A m é l i e. Sajnálom, asszonyom, de most már késő. (Az urhoz.) Nos uram, ha uramnak volnék, nem hívnám többé ebédre Châteaulin urat, és soha többé a házamban el nem fogadnám.

A z a s s z o n y. Az arcátlan!

A m é l i e. Mert lássa uram, — követem alászan — asszonyom meg Châteaulin ur rosszabbat tesznek együtt, mintha eltörnék a czukortartót. Ugy. Most azt hiszem, csomagolhatok? Uram, nem tartóztat?

A z u r. Nem leányom, távozzék. (Az asszony némán és dühösen ül a helyén. Amélie távozik.)

A z a s s z o n y. (Összeszedi magát, erőltetett mosolygással a férjéhez.) Minő sőpredek! Ki hitte volna ezt?

A z u r. (Fagyosan.) Igen. Okosabb lett volna téled, nem kérni számon a pezsgős poharat. Különb, fáradj át egy pillanatra a dolgozó szobámba, ha nincs ellenedre.

A z a s s z o n y. A dolgozó szobámba? — Ugyan miért?

A z u r. Beszédem van veled.

A „Tücsökdalok”-ból.

I.

Járunk a pompázó tavaszban,
Köröttünk minden oly vidám:
Szemünkbe nevetnek a rózsák,
Madárka dalolgat a fán.

Mért vagyok mégis olyan csüggedt?
S te mért vagy olyan hallgatag?
— A madár dala nem nekünk szól
S a rózsák másnak nyílnak . . .

II.

Mint sötét komor madarak
Szállnak fölöttem a sivár napok,
Földig boruló fák alatt
Fásult egykedvűséggel ballagok.

Földig boruló fák közül
Olykor kivillan egy darabka ég;
Eszembe jut — eszembe jut,
Hogy valamikor boldog is valék.

Endrédi Sándor.

A pillangó.

Emlékszem, künn az ibolyás réten,
Fiatal pázsiton heverésztem.
Akkor tavasz volt, édes reménység
Rakta szerelmes szívembe fészékét.

Egyszer csak látom, egy kicsi gyermek,
Aranyos szárnyu pillangot kerget.
Kipirul arcza, két szeme lángol;
— Az a legszebb lepke a világon.

Mily gyönyörű volt, hogy tova lebbent
Egy szarkalúbra, letopott ujfent.
Kicsi vadásza üldi, zavarja,
El sosem éri, tán rövid a karja.

Mind tüzesebben lüktet a hajsza,
Fárad a pille, szárnyát lankasztja.
Nosza meglátja, új hevülettel,
Nyomul nyomán a kis, konok ember.

Szegény pillangó, be kár volt neked
Vadrózsától kérni menedéket.
Ékköves tested ég a kitért kelyhen,
Nincs abba mód, hogy itt rád ne leljen.

Győztes öröm villan már tekintetén:
— No kis bogaram, még sem lész enyém?
Szeles kacsóját mohón kinyújtja,
Tövis megverzi, de elfogja ujja.

Megvan, amért küzdött, a célt elérte,
Nem hiába hullt vére is érte.
Am a helyett, hogy ugrálna, örülne,
Könyes szemén mintha csalódás ülne.

Szárnyára bocsátja a drága fogolyt,
Sz' róla letörle, mi himpora volt.
Himes pillangó az emberi vágy,
Mig vágy marad, gyönyört csak addig ad.
Lipcsey Ádám.

Az édes.

Ideges volt, unatkozott. Rengetegül unalmas volt az a nagy csönd, csak a kandalló aranyozott rococco órája ketyegett egyhangú kimért-séggel. Fázva kuporodik össze, betakarva magát nehéz brocát köpenyébe. Asztalkáján vers-kötetek vannak, eldövesz egyet, lapoz benne — ásit — s eldobja.

— Vajjon mit csinálhat most az az édes fiu? Lelke hozzá repül s képzeletében látja őt, ki mindene ezen a világon. Látja a fülledt levegőjü szinpadon, a mint a rendező mellett ül s néha-néha figyelmeztet egy színészt, utbaigazitásokat ad — hisz új drámájától oly sokat várnak . . . De hát ha nem ott, hanem vidám társaságban van, a hol dévaj tréfálgatás folyik s talán épp most csendül össze pohara a szalmaszinre festett hajú naivájával?

Feláll, megsimogatja szép sötét haját, pongyolája kibomlott szalag csokrát megigazitva

a kis dohányzóba megy. A puha persa szőnyeg feltolja lépteit s úgy tetszik neki, hogy saját szivdobogását is hallja. — Ontudatlanul simogatja a széles kereveten heverő himes párnácskát. Itt szokott az a szép szőke fej pihenni, melynek szálai puhábbak még a kis selyem vankosnál is. Egyszerre elsápad . . . Vajjon nem simogatják-e más asszony ujjai ezt a sűrű, vilamos hajerdőt? féltékenyen huzza össze szép szemöldeit, s meglátszik rajta, hogy féltékeny arra az elegáns emberre, a ki most az övé — de akit annyi asszony szeretett már . . .

Végig törli homlokát, egy-két csintalan selymes fürtöcskét, mely homlokára hajlott, vissza simit s úgy érzi, milyen jó volna, ha így el lehetne simítani azokat a gyötrő gondolatokat is. — Vajjon igazán annyira szereti őt az az örök-ké lázas, ideges, szilaj ember, mint mutatja . . . avagy talán ugyanezt elmondogatja már másnak is . . .

Csengetésére bejö a selyemharisnyás, gombjain grófi czimert viselő inas. A csukott kocsiba fogat s pár percz mulva a színház foayerje előtt vannak. — Ott bent nagy a csend, a próbáknak vége, csak néhány kórta válogatja a pislogó gázlágnál a szerepezní kiadott librettókat s az egyik világosító egy triposzra terített ebédjét eszi.

Hajtat haza.

Egyszerre megkopogtatja a kocsii ablakát, más irányt parancsol, s a függönyöket összebb vonja.

Elhatározta, hogy elmegy; hozzá. Vajjon mit fog mondani az édes, ha egyszerre belép hozzá? De ha valami kaczer, csábító színésznőt találna ott, a ki szerepkérés ürügye alatt ment oda . . .

Minden gondolata az édesnél volt. A kocsii süketítő zajjal robog és lelkében az öröm, kétség, remény, mint tűnő fény és árnyék váltakozik.

Megállnak egy nagy bérház előtt. A kapuban ácsorgó cselédek megbámulják a drága köpenyt, a nagy tollas rembrandt kalapot s irigy vigyorgással dugják össze szemtelen pofájukat. A házmesterné az udvar közepén összegyűlt eső-vízben lubiczkoló gyerkőcökre veszekszik, így nincs kitől kérdezősködni. — Felmegy a lépcsőn, azt sem tudja jóformán, hol, merre lakik, de a szerelmes asszonysziv finom ösztönével rátalál, s halkán, vigyázva benyit. Szeszélye megszülte a vágyat, az rögtön teljesedésbe is nent.

Háttal az ajtónak, pompás csecsebecsékkel megrakott író asztalára hajolva van az édes és ir valamit. Gitta oda lopózik mögé és észrevétlenül hajlik fölé. — Az édes ir! — Sima fehér papírlapon alig van még néhány szó. Asszonyi kíváncsisággal mohón olvassa.

Gittámnak,

Mi a szerelmed én nekem?

Csillag, ifju egem felett . . .

— Hisz' ez egy költemény, melyet éppen hozzám szándékozott írni!!

— Oh az, az nekem is! — hangzik fel visszhang gyanánt az édes fiu háta mögött egy csengő, kaczagó hang és a másik perczen két ölelő kart érez és egy forró piros ajk tapad ajkára, hosszú-hosszu csókban, melyben benne van az asszony-sziv egész szerelme, boldogsága, hite, bizalma, reménye.

Aztán a tükörbe pillant, egyet kaczag, — hogy hogy is gondolhatott ő mást?!

V. Hoske Kálmán.

Az álmok csálnak.

„Az álmok csálnak.”

Ezt Te mondad,
S most már én is tapasztalom:
Hisz Téged látnom sem szabad már —
Mégis csak Rólad álmodom.
Csak Rólad! . . . vissza álmodom mind
Multunknak édes perceit:
S csalom magam egy álom-képpel:
Hogy itt vagy újra — vélem — itt!! . . .
„Az álmok csálnak!”
Édes álmok!
En mégis bizom bennetek —
En mégis bizom beunetek —
Mert azzal csaltok mindig engem,
Kit oly rajongva szeretek.
Azzal — kitől oly messze élek —
A kiről birt se hallhatok . . .
Azért hát jertek édes álmok,
Csak csaljatok — csak csaljatok . . .

Dr. B. né Mártonffy Aranka.

Ház és telek eladás.

Néhai Barabás Péter és neje hagyatékát, most Dr. Barabás Béla, Julianna és Péter közös tulajdonát képező Perényi-utca 4. számú

beltelkes ház

(563 □-öl területtel) továbbá az Erzsébet-utca 4a. szám alatt létező

üres telek

mely 904 □-öl területű, szabad kézből eladó.

Értesítés nyerhető dr. Barabás Béla ügyvédi irodájában, kis-körút 7. szám, vagy Barabás Juliánál, Perényi-utca 4. sz. alatt.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy 399 1-3 1893. június 8-án csütörtökön délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1893. évi március hóban esedékes

zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adni.

Weisz Dávid:

A „Magyar korona“ szálloda kertj helyiségeiben (Petőfi-utca 9.)

Ma vasárnap, 1893. május hó 21-én Vendéjátéka a budapesti első

ORPHEUM-TÁRSASÁGNAK

(Goldberger J. igazgatása alatt.)

Nagy diszelőadás az újonnan szerszódott tagok bemutatásával.

Fellépte:

Budai Juliska k. a. Petko Matild k. a. magyar énekesnő. nemzetközi énekesnő. Miss & Mister KAYNDAL zenebohócok.

JOSEFFI fivérek tréfás kettőse KISS testvérek

magyar ének és táncz kettőse.

Közkívánatra:

Schleume mint szereplő

bohózat énekkel Aalbachtól

Mister Cooke Weisz A. ur kézi árnyékvető. karmester.

Francia házizenekar.

Az összes szerződött tagok föllépte.

Az előadás kedvezőtlen idő dacára is megtartatik.

Naponkint új és illedelmes gazdag műsor, melyen családok is részt vehetnek.

Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj 50 kr.

Izletes ételek, kitünő italokról, úgy pontos kiszolgálatról gondoskodik s számos látogatásért esd tisztelettel

SCHREYER FERENCZ,

vendéglős.

KWIZDA-féle köszvényfolyadék

Évek óta kipróbált, fájdalom-csillapító háziaszer, köszvény, csúsz és időgbajok ellen.

KWIZDA-féle köszvényfolyadék

1893. évi hazánkban hírejezi: Többek között a vételek.

KWIZDA-féle köszvényfolyadék

KWIZDA-féle köszvényfolyadék

Egész palaczkkal 1 frt o. 6. fél palaczkkal 60 kr. — kapható minden gyógyszerárban.

Fő letét: kerületi gyógyszerár Korneuburghban.

Nyereménytulajdonosok kerestetnek!

Gazdátlan

20 millió forint

hever eddig még fel nem vett sorsjegy fő- és melléknyereményekben. A Telegraph sorsolási lap szerkesztősége vállalkozott arra, hogy az illető mit sem sejtő tényleges birtokosokat felkutassa és őket a nyeremény birtokosává tegye. A sorsjegybirtokosok kéretnek, hogy sorsjegyük minőségét, sorozatait és számait a „Telegraph“ szerkesztőségével saját érdekében is levőleg közölni sziveskedjenek, hogy az illető nyereménytulajdonosokat így módon felfedezhesse. — Előfizetési ár a „Telegraph“ című hatodik évfolyamban megjelenő hiteles sorsolási lapra

egész évre csak 1 frt.

Előfizetőinek még egy nagyszerű előnyt is nyújt, t. i. évenként

20 drb. Józsv-sorsjegyet

sorsol ki előfizetői között,

mely sorsjegyek negyedévenként sorsoltatnak ki és 20,000, 30,000, 40,000 koronás főnyereményekre játszanak és egy nyereménnyel okvetlenül kisorsoltatnak. Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra elő nem fizetnek, 10 kr. válasz-bélyeg kéretik. Julius 1-éig előfizetők részt vesznek már az 5 darab Józsv-sorsjegy kisorsolásában és szétosztásában. — A „Telegraph“ sorsolási közlöny kiadóhivatala, Budapest, Váci-körút 43. 191 11—12

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Aradon.

10541. sz.

354 2—3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak mezőturi állomásán levő emeletes felvételi épület nagyobbitása, átalakítása és ugyanott egy új Veranda építésének elvállalására hirdetett első verseny pályázat kellő eredményre nem vezetvén, ezen munkálatok elvállalására újabb nyilvános pályázat hirdettetik.

Az építési munkák egységáruk szerint és utánmérés alapján fognak kiadatni.

A tervek, ajánlati költségszámítások, az építés végrehajtására vonatkozó feltételek és szerződési tervezet a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége építési és pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében (Arad, fő-út arad-csanádi vasuti palota I. emelet) valamint a mezőturi osztálymérnökségnél (Mezőtur, városi Bazár épület I. emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a pályázathoz szükséges nyomtatványok (Ajánlat, versenyfeltétel ajánlati költségszámítás és szerződési tervezet 50 kr-ért ugyanott megszerezhetők.

Az építkezés elvállalására az ajánlati költségszámításba a munkák teljesítésére vonatkozó egységáruk bejegyzendők s az a zárt ajánlattal együtt, kellően bélyegezve folyó évi május hó 25-ének déli 12 órájáig a következő címzéssel adandók be:

„A m. kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon. Ajánlat a mezőturi felvételi épület megnagyobbitására és átalakítására.“

Az ajánlat benyújtását megelőző napon azaz folyó évi május hó 24-ike déli 12 óráig 2100 frt azaz kétezeregyszáz forint bánatpenz a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárába készpénzben vagy

állami letetekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Az ajánlatban a fenti bánatpenz letételének megtörténte felemlitendő.

Az értékpapírok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb utolsó napi árfolyammal számítandók, de soha névértéken felül.

Készpénzben letett óvadék után kamat nem követelhető.

Az ajánlatok között a szabad választás jogát az üzletvezetőség magának fenntartja, tekintet nélkül az ajánlott egységáruk nagyságára.

A pályázat eredményéről f. évi május hó 25-ike után való napokban a pályázók értesítettni fognak.

Arad, 1893. május hó 6-án.

Az üzletvezetőség.

7251 | 893.

367 1—3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1170 93. sz. körrendelete nyomán értesítjük a város közönségét, hogy az osztrák veretű egyesületi tallérok és egyesületi kettős tallérok a magán forgalomban csak 1893. évi május 31-ig, — az állami pénztárak és hivataloknál folyó évi június 30-ig fogadtatnak el, még pedig a tallér 1 frt 50 kr., a kettős tallér 3 frt értékben, s hogy 1893. évi június hónap 30-ika után ezen érmekek anyag értékük megtérítése mellett sem el nem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad, 1893. évi április hó 29-én.

A városi tanács.

!! Olcsó üzleti papirzacskók nagyban !!

Új üzlet megnyitás.

RÓNAY és BARTOS

fűszer, gyarmatáru, csemege és borkereskedés

Arad, Szabadságtér, ó-színház épület.

Bizományi nagykereskedés.

Valódi francia champagnei pezsgőborok nagykereskedése.

Az első budapesti pálinka-eszencia és áthergyár összes gyártmányainak nagykereskedése.

Détsy György és Társa első kispesti gépolaj és kenőcs gyár összes gyártmányainak kizárólagos nagykereskedése Délmagyarország és Erdélyre.

Gőzhengermalmi lisztek nagykereskedése.

Árjegyzék:

1 kiló	Jamaica kávé legfinomabb . . .	2 frt — kr.
1 "	Cuba " " " " " " " "	2 " — "
1 "	Mocca " " " " " " " "	2 " 05 "
1 "	Gyöngy " " " " " " " "	2 " 08 "
1 "	Pörkölt " " " " " " " "	2 " 10 "
1 "	Aranyjáva kávé " " " " " "	2 " 10 "
1 "	Cuba másodrendű	1 " 85 "
1 "	Mazsola elsőrendű	— " 56 "
1 "	Mazsola másodrendű	— " 52 "
1 "	Mandola friss elsőrendű	1 " 15 "
1 "	Olaszmogyoró nagy	— " 44 "
1 "	Chocoládé valódi francia	1 " 85 "
1 üveg	7 decziliteres francia cognac 1 " " "	30 "
1 "	3/4 " " " " " " " " " "	75 "
1 "	valódi francia pezsgő elsőrendű 4 " " "	20 "
1 "	" " " " " " " " " " " "	— " 20 "
1/2 liter	valódi jamaicai kitünő rum	1 " 45 "
1/2 "	belföldi finom rum	— " 65 "
1 "	osomag tejgyertya elsőrendű	— " 45 "
1 "	" " " " " " " " " " " "	— " 40 "
1 kiló	francia cacao elsőrendű	4 " 60 "
1 "	olasz szalámi kitünő	1 " 80 "

Továbbá mindennemű csemegek és sajtok a legolcsóbb árak mellett.

Nagyobb összegre menő postai rendelvényeket portómentesen küldünk.

Pannonia gőzmalmi lisztek, gépolajokat és kocsikenőcsöket jó hiteli egyéneknek 249 10—* 2 havi hitelre adunk.

Tisztelettel ajánljuk magunkat a helybeli és vidéki t. cz. közönség nagybecsű pártfogásába

RÓNAY és BARTOS.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t. cz. 39. §-a értelmében a f. évi II. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi II. adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönböztetve a régebbi ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, visszabályozási költség, hadmentességi-díj, és utadó tartozásait azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régebbi díj- és adótartozásaik azonnal, a f. évi II. adórészlet pedig május hónapban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtani és pedig oly módon, hogy a II. adórészletre nézve május hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a megejtésnek dacára az adó- és hadmentességi-díj hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingék nyilvános árverésen el fognak adni.

Aradon, 1893. május hó 15.

A városi tanács.

18207 | 893. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége az üzletvezetőség központjában a budapest-keleti, budapest-józsefvárosi-, budapest-ferencvárosi, kőbánya-hizlaldai állomásain, továbbá a budapest-brucki, budapest-hatvani, dunajobbparti gőzmozdonyú körvasut, győr-feringi (Fehring kizárólag) szombathely-pinkasfői, bobacsáktornyai, ukk-tapolczai, tőrje-zalasz-gróthi kisczell-székesfehérvári, almás-tüztűz-estergomi, tokod-annavölgy-sárisápi vonal állomásain, órházaiban, nemkülönböztetve egyéb épületeiben, továbbá ezen felsorolt vonalakon levő pályafentartási, osztálymérnökségek és fűtőház főnökségek hivatalos helyiségeiben, a budapesti, győri és szombathelyi forgalmi főnökségeknél, valamint a budapesti központi és az állomásokon levő szerelvényekben levő 467 drb. inga óra, 141 drb. iroda óra, 764 drb. schwarzwaldi óra, 172 drb. zsebóra, 5 drb. kivilágható állomás óra, 11 drb. állomási ellenőrző óra fakeretben, 18 drb. Búrcék féle ellenőrzési óra jórkarban tartását, szabályozását és javítását f. évi július hó 1-től kezdve három egymást követő évi időtartamra, azaz 1893. évi július hó 1-től 1896. június hó 30-ig szerződésileg biztosítani kívánván, arra ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségnek 18207 | 93. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönböztetve a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1893. évi május 18-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térít vévény mellett nyújtandók be; bánatpénz fejében pedig 150 frt, azaz egyszázötven forint készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Budapesten 1893. évi május hó 17-én déli 12 óráig leteendő. Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett tizennygy napnál nem régebbi utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de nem a névértéken fognak számíttatni.

Az órák jórkarban tartására szabályozására és javítására vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi) osztályban (Budapest külső kerepesi-úti házcsoport 2. házában a II. emeleten) vagy a győri és szombathelyi forgalmi főnökségnél a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlatot tevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Oly ajánlatok, melyek nem az itt felsorolt, összes óráknak jó karban tartására, szabályozására és javítására vonatkoznak, hanem azoknak csak egy részére és a melyekben nem általános-összeg van kitéve, valamint olyan ajánlatok, melyek a feltételektől eltérnek, vagy a kitézett határidőn túl érkeznek, figyelemben nem vétetnek.

A magyar kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott általános összegre — szabadon válasszathasson.

Budapest, 1893. április hó 27-én.

Az üzletvezetőség.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Maros-utca délkeleti sarkán a főúti 41. számú telek mellett fekvő 190 □-önyi teleknek eladása iránt folyó évi május hó 29-én délelőtt 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár □-ölenként 10 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnak urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1893. évi május hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

2529/893

318. 3-3

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak 1892. évi február 4-én 93530/1891 és 1893. évi január hó 24-én 6136 sz. a. körrendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy a katonai háromszögelési jegyek vagy gulák továbbá az alap vagy szintezési oszlopok és a szintezési magassági jegyek, nemkülönböztetve az 1891 évi 41-dik tcz. negyedik szakasza alapján a kataszteri földmérés céljából létesített oszlopok és egyéb jelzők megrongálása vagy megkárosítása azok minőségére való tekintet nélkül a kapitányi hivatalnak azonnal tudomására hozandók és a kapitányi hivatal által jövőre egyenesen és kizárólag a m. kir. háromszögelési számító hivatalnak (Budapesten I. kerület Vár Verbőczy-utca 7 szám) lesznek bejelentendők.

Mindazok kik a fentebbjelzett katonaság háromszögelési vagy a polgári hatóság kataszteri jelzői vagy megrongálják vagy eltávolítják s más helyre helyezik vagy áthordják és megsemmisítik kihágást követnek el s azért az illetékes bíróság által szigorúan fognak büntettetni.

Arad, 1893. évi január 24-én

A városi tanács.

6959-1893.

Hirdetés.

A nagymélt. földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 19746 | 893 sz. a. rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy a német birodalmi kormány részéről az Ausztriából és Magyarországból Németországba szállítandó állati nyors termények után ez idő szerint származási bizonyítványok nem követeltetnek.

Arad 1893 ápril 22.

A városi tanács.

5014/893 kh. sz.

322. 2-3.

Hirdetmény.

Tudomásomra jutott hogy a külvárosokban de különösen Pernyáva területén, a tüzelő helyiségekből kiszédett perjét az utcára, némelyek az udvarra dobják.

Minthogy ezen meg gondolatlan ténykedés igen könnyen tüzveszélyt idézhet elő, de köztisztaság szempontjából sem tűrhető, elrendelem hogy a perjét az udvaron külön e célra ásott kis átmérőjű gödrökben helyezték el s minden egyes alkalommal szorgosan fedjék be.

Az ősz beálltával az így elhelyezve volt perje trágyázásra felhasználható.

A kiknek háza előtt udvarában vagy kertjében ezen hirdetmény kelte után kidobott perje találtatni fog az 1879 XI. t. cz. 141 §. alapján és értelmében fognak büntettetni.

Arad, 1893 április 22-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Hirdetmény.

1. Osztrák-magyar svájci kötelék.
2. Osztrák-magyar francia kötelék.
3. Osztrák-magyar bajor kötelék.
4. Osztrák-magyar-délnémet kötelék.
5. Osztrák-magyar-svájcz-déldbadi forgalom.

6. Rajna-Majna átrakodási forgalom.
Kapcsolatban a «Vasuti és Közlekedési közlöny» f. évi márczius 19-iki 34. számában 34711. szám alatt közzétett hirdetményvel tudomására hozzuk, hogy a fenti kötelekben jelenleg érvényben álló közvetlen díjszabásokban a cs. kir. szab. déli vasut társaság magyar állomásaira vonatkozó díjtételek további intézkedésig érvényben maradnak.

Budapest, 1893. április hó 19-én.

A m. kir. államvasutak,
a részes vasutak nevében is.

321. 1-3.

20446. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. utazó közönséget, hogy a Nyékládháza-budapesti vonatról a gyöngyösi és egyi szárnyvonalakra ugy szintén a 408 sz.: vonattal Miskolcra át Kassa, Fülek és Szerencs felé utazók egy vonattal fognak Budapestről továbbittatni.

Budapest és Hatvan között azonban a 407 és 408 számú vonatok vasárnap és ünnepponkon továbbá is két részben jognak közlekedni, miért is felkérjük a t. utazó közönséget, hogy saját kényelmének szempontjából és az első rész túltömöttségének elkerülése végett az ezen napokon Hatvanig utazók mindig a 408 számú vonat második részét használják.

Bubapest, 1893. április hó 17-én.

297. 1-3.

Az igazgatóság.

48681/93. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Áruforgalom egyrészt Ausztria-Magyarország, másrészt Németország, Belgium és Németalföld között.)

(Szárított malátatörköly és mindennemű moslék — szárított állapotban, örölve is — osztályozása.)

Ezen árucikknek, melyek nevezett áruforgalomban fennálló díjszabás I. rész szerint eddig kocsis és fuvarlevelenként legalább 10,000 kg. mennyiség feladásánál az osztrák-német határállomáson való átrovatolásra voltak utalva, f. évi április hó 15-től kezdve a szállítási díjnak kocsis és fuvarlevelenként legalább 10,000 kg-ért való fizetése mellett a II. sz. díjszabási részben foglalt II. külön díjszabás tételei alapján továbbittatnak, mi mellett az ezen külön díjszabásra fennálló általános határozmányok épségben maradnak.

Budapest, április hóban.

A m. kir. államvasutak,
a részes vasutak nevében is.

6763 | 893.

3-3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 2767 | 893 sz. a. intévénye alapján, városunk közönségének tudomására hozzuk, hogy a korona értékre szóló magyar és ausztriai veretű bronz érmek 1893 évi április 1-én hozattak forgalomba, a nikél érmek pedig május 1-től kezdve fognak forgalomba hozatni.

Ezen érmek a törvény értelmében névértékükben, és pedig ausztriai értékre szóló fizetéseknel az egy filléres fél, a két filléres egy, a tiz filléres öt, a husz filléres tiz ausztriai értékű krajczárral számítva fogadandók el.

A magán forgalomban senki sincs kötelezve bronz érmeket 100 fillér vagyis 50 o. é. krnál, nikél érmeket öt o. é. forintnál illetőleg tiz koronánál nagyobb összegben fizetésképp elfogadni.

Az állami és egyéb közpénztárak bronz és nikél érmeket öt o. é. forintig illetőleg tiz koronáig terjedő összegben elfogadni tartoznak.

Arad 1893 évi ápril hó 29-én.

A városi tanács.

Legelő és kaszáló

bérbeadása

Aradváros határában, összesen mintegy

300 hold.

Bővebb értesítés nyerhető e lap kiadóhivatalában. 398 2-2

2 tanuló

felvétetik

Dratsay Lajos

fűszer-, bor és csemege kereskedésében
ARADON.

812 3-8

STEIGERWALD

Kárpitos és diszítő

Butorgyáros Aradon.

BÚTORRAKTÁR:
ANDRÁSSY-TÉR 15. SZÁM.

BÚTORGYÁR:
P. VÁLASZTÓ U. 32. SZ.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat

szalon, ebédlő és hálószobákból,

ugyszintén a legizlésteljesebb

kárpitos bútoraimat,

különösen a minden versenyt kizáró úgy hazai, mint amerikai dió és tölgyfából készült bútoraimat.

Elfogadok mindennemű megrendelést teljes lakberendezésekre minden stylü kivitelben

előnyös feltételek és olcsó árak mellett.

— Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. —

248. 8-10.

DÜRR TESTVÉREK

fűszer-, csemege-, thea-, rum- és ásványviz kereskedése

az „arany
ARADON, fő-ut 2. sz.

szarvashoz.“
a városházzal szemben.

Bátorkodunk a nagyérd. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy mindennemű friss töltésű

ásvány- és gyógyvizek

megérkeztek és jutányos áron kaphatók.

Továbbá ajánljuk mindenféle friss

fűszeráruinkat és csemegéinket,

finom

liqueuröket, magyar és franczia pezsgő és cognacot.

Szives tudomásvétel végett, hogy nálunk okmány- és levélbélyeg-jegyek szintén kaphatók.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradunk kiváló tisztelettel

DÜRR TESTVÉREK.

278 9-1 Árjegyzéket bárkinek bérmentve küldünk.

Egy jó házból való erkölcsös fiu tanulónak felvétetik.

Alapított 1850-ben.

KRISPIN JÓZSEFzongora raktára

Arad, Deák Ferencz-utca 28. sz., saját házában.

Az 1850. év óta Aradon fenálló zongora-raktáramban nagy választék áll készletben vas-szerkezetű

új és átjatszott zongorákbóla t. cz. vevő közönség rendelkezésére, **300 frt vételértől felfelé**, mely vételári összeg megegyezés szerint**részletfizetéssel**

is kiegyenlíthető.

Hogy mily megbízható gyárakból való s mily kitűnően készített, tartós hangszerekkel szolgálok, hivatkozom a nagyszámú t. cz. vevőimre, kik a 42 év óta fenálló üzletemben tölem zongorát vásároltak.

Hangjegykereskedésem,

ugyszintén a legújabb művekkel ellátott

kölcsönkönyvtáram(olvasási díj havonta 80 kr.) **Andrássy-tér, a zárda épületben a t. cz. közönség rendelkezésére áll.**

Ugy helyben, mint a vidéken teljesítendő zongorahangolásokat és javításokat elfogadok s azokat segédem Ehrbahr H. ur által a legpontosabban eszközöltem. 248. 5-10.

Zongora-raktár Deák Ferencz-utca 28. szám.

Hangjegy-kereskedés és kölcsön-könyvtár Andrássy-tér.

Alapított 1850-ben.

Murányi Gusztáv

színházi sörccsarnoka Aradon.

ÉTTERMEMBENkitűnő magyar konyha, **jó borok** mindennap**villásreggeli**

és

friss csapolású sörkapható; **étkezésre** mérsékelt áron havonkénti előfizetést is elfogadok.**Naponként zene-estély.**

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam mély tisztelettel:

Murányi Gusztáv.

951 ←*

SANTAL-CAPSELN
von.
MIDY

A mindenféle titkos, nemi betegség és hólyaghurut ellen, gyógyszer ez előtt oly általános mint kedveltségben részesült Copaivak-blazsam, ma már alig jön használatba részint kellemetlen szaga és íze, részint a felbűfögés, hányinger s más egyéb gyomor bajok miatt melyet használata okoz.

A Midy ur által feltalált tiszta, lepárolt Santal-szesz nem bír ezen kellemetlen tulajdonok egyikével sem, s 48 óra alatt még a legidültebb s legfájdalmasabb kifolyásoknak is anélkül, hogy a gyomornak terhére lenne, s minden befecskenedés segélye nélkül csaknem teljes megszűntét idézi elő.

Egy üveg ára használati utasítással s 50 tokecskával 2 frt 10 kr. 9 10-12

Raktárhelyiség Páris: 8. Rue Vivienne.

Kapható:

RING LAJOS

„Angyalhoz“ ozmzett gyógyszer-tárában Aradon, Asztalos Sándor-utca 1-86 szám.

Gabona zsákok,

repcze ponyvák,

gépszijak, géphevederek,

kitűnő minőségű gépolaj,

mindennemű, a legjobb bácskai kenderből készült 250 9-13

kötél áruk,

tisztított kenderkóc,

háztető-lemez, háztető-fény,

szép diószínű, a fának tartósságát képező

CARBOLINEUM-festék,

fonott lószőr, tehén szőr,

tengeri fű

gyári áron a legjobb minőségben kapható

Reich B. Károlynál

Arad, Szabadságtér I. sz.

Fürdő megnyitás.Értesítetik a n. é. közönség, hogy a **köszvény és csúsz ellen** kitűnő gyógyhatású**Alvácza-i fürdő**

f. évi május hó 21-én megnyitattik.

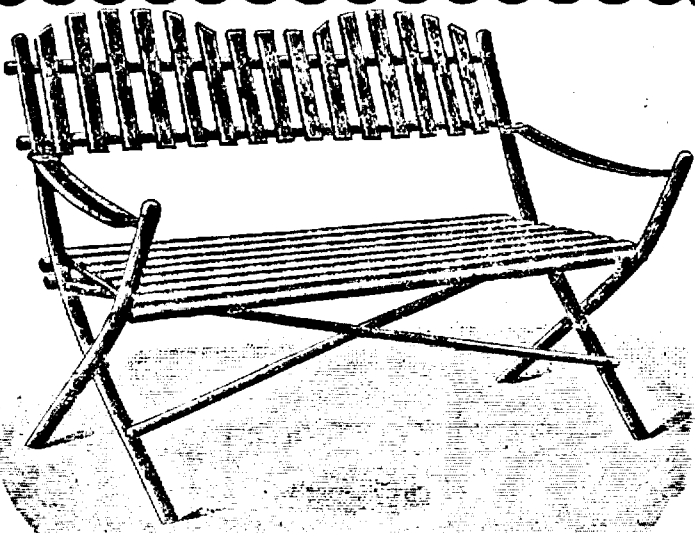
A fürdő és helyiségei részben átalakítva és a lakószobák a n. é. közönség kényelme tekintetéből az uradalom által czélszerűen s ujonnan lettek bebutorozva. A fürdő ezután házilag lesz kezelve s a fürdő-közönség kényelméről minden tekintetben gondoskodva leendő.

A fürdővadra szerződött jómű nemzeti zenetársulat naponként 3 ízben fog a t. közönség szórakoztatása czéljából játszani.

Jó ételek és tiszta hamisítatlan italok jutányos áruk mellett a t. közönség rendelkezésére állanak.

Bővebb felvilágosítással **Schweiger Henrik** tulajdonos szolgál Nagyhalomgyon.

Alvácza u. p. Kőrösbánya (Hunyadm.) 1893. május 7-én. 374 2-3

A fürdőigazgatóság.**Kertiszékek, padok**

és egyéb

finomabb butor,**tölgy- és bükkfa-parquetták,****sétabotok**

18 23-*

a borosjenői faiparszövetkezet gyárából.Megtékinthetők és részletekben is megvehetők az aradi és csanádi egyesült vasutaknak **Andrássy-tér 20 sz. (Arena-épület)** alatti mintaraktárában. — Nagyobb megrendelések **jelentékenyen leszállított áron** ugyanott, vagy közvetlenül a borosjenői gyárban eszközölhetők.**BOROSJENŐI FAIPARSZÖVETKEZET.**